Куч — адолатда

Адолат

ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ВА ҲУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСИ

Газета 1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган

2003 йил 19 сентябрь

№ 38 (429)

ГАЗЕТА ҲАФТАНИНГ ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

Сотувда эркин нархда

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

Имом Бухорий ёдгорлик мажмуини асраб-авайлаш ва янада ободонлаштириш, аллома меросини ўрганиш ва тарғиб қилиш ишларини такомиллаштириш тўғрисида

Ислом оламининиг беназир намояндаси, буюк муҳаддис Имом Бухорийнинг дунё маданияти хазинаси ва муқаддас динимиз ривожига қўшган улкан ҳиссасини инобатга олиб, аллома меросини чуқур ўрганиш ва кенг тарғиб қилиш, унинг эзгулик, маънавий комилликка чорловчи ғояларини ватандошларимиз, айниқса, ёш авлод қалби ва онгига сингдириш ҳамда Имом Бухорий ёдгорлик мажмуини асраб-авайлаш ва янада ободонлаштириш борасидаги ишларни такомиллаштириш мақсадида:

1. Ўзбекистон мусулмонлари идорасининг Самарқанд вилоятидаги Имом Бухорий ёдгорлик мажмуини Ўзбекистон мусулмонлари идораси балансига ўтказиш ҳамда унинг ташкилий ишларини олиб бориш учун мустақил юридик шахс мақомига эга бўлган Бошқарув кенгаши тузиш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин.

2. Имом Бухорий халқаро жамғармаси Муассислар кенгашининг жамғармани Имом Бухорий республика илмий-маърифий маркази шаклида қайта ташкил этиш тўғрисидаги қарори ҳамда унинг таркиби маълумот учун қабул қилинсин.

3. Ўзбекистон Миллий банкининг Самарқанд вилоят бўлимида очилган Имом Бухорий ёдгорлик мажмуи Бошқарув кенгашининг ҳисоб рақами Ўзбекистондаги юридик ва жисмоний шахслар, халқаро ташкилотлар ва хорижий фуқароларнинг хайрия маблағлари учун очиқ экани қайд этилсин.

4. Бошқарув кенгашининг асосий вазифалари этиб қуйидагилар белгиланиши эътиборга олинсин:

- Ноёб меъморий иншоот бўлган Имом Бухорий ёдгорлик мажмуини талаб даражасида сақлаш, асраб-авайлаш ва янада ободонлаштириш, унинг инфратузилмасини ривожлантириш;
- ушбу муқаддас қадамжонинг мусулмон дунёсидаги нуфузини янада ошириш, бу ерга маҳаллий ва хорижий фуқароларнинг кенг кўламдаги зиёратларини уюштириш, зиёратчилар учун барча зарур шарт-шароитларни яратиш;
- Имом Бухорийнинг меросини асраб-авайлаш, алломанинг ибратли ҳаёти ва фаолиятини кенг тарғиб қилиш;
- диний-маърифий ишлар, айниқса, ёшларни миллий ғурур ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашда Имом Бухорийнинг буюк меросидан самарали фойдаланишга қаратилган тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш.

5. Ёдгорлик мажмуига тушадиган маблағларнинг 85 фоизини Бошқарув кенгаши вазифаларини амалга ошириш ва 15 фоизини Имом Бухорий республика илмий-маърифий марказининг фаолиятини юритиш учун йўналтирилиши кўзда тутилсин.

6. Маданият ишлари вазирлиги (Б.Қурбонов), Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги (А.Жўраев), «Ўзкоммунхизмат» агентлиги (Ў.Холмуҳамедов), Самарқанд вилоят ҳокимлиги (Ш.Мирзиёев) Имом Бухорий ёдгорлик мажмуини асраб-авайлаш, жорий таъмирлаш, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини олиб боришда Бошқарув кенгашига тегишли ёрдам кўрсатсин.

7. Ташқи ишлар вазирлиги (С.Сафоев), «Ўзбектуризм» миллий компанияси (Б.Ҳусанбоев), «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси (В.Тян), Дин ишлари бўйича қўмита (Ш.Миноваров) ҳамда Самарқанд вилояти ҳокимлиги (Ш.Мирзиёев) юртдошларимиз ва хорижлик меҳмонларнинг Имом Бухорий ёдгорлик мажмуига зиёратларини ташкил этиш бўйича нуфузли халқаро ташкилотлар билан алоқа ўрнатиш ва ҳамкорлик қилишда Бошқарув кенгашига ҳар томонлама кўмаклашсин.

8. Матбуот ва ахборот агентлиги (Р.Шоғуломов), «Ўзтелерадио» компанияси (А.Кўчимов), Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги (М.Ҳазратқулов), «Жаҳон» ахборот агентлиги (А.Ғуломов)га республика ва хорижий оммавий ахборот воситаларида Имом Бухорий маънавий меросининг аҳамияти ва моҳиятини очиб бериш, алломанинг ҳаётини ўрганиш ва унинг эзгу ўгитларини одамларга етказиш борасида юртимизда амалга оширилаётган ишларни янада кенгроқ ёритиб бориш тавсия этилсин.

9. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1998 йил 16 ноябрдаги ПФ- 2110 сонли фармони ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **И.КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
2003 йил 17 сентябрь

Йўлдан ҳамма юради, Йўлни мардлар қуради

"Тошкент" йўллардан мунтазам фойдаланиш бошқармаси бошлиғи, "Ўзбекистонда хизмат кўрсатган транспорт ходими", йўл қурилиши соҳасида 40 йилдан буён фидокорона меҳнат қилиб, бор кучи, билими ва маҳоратини ишга бағишлаб келаётган фидойи замондошимиз Рихсибой Каримовнинг бу сўзлари соҳасига бўлган чексиз меҳру муҳаббатнинг ифодасидир. Мустақиллик шарофати билан Ўзбекистон йўллари жаҳон андозаларига хос ва мос тарзда шаклланиб бормоқда. Айниқса, Тошкентда амалга оширилган катта бунёдкорлик ишлари чинакамига мардлик ва жасоратнинг тимсолига айланмоқда. Уларнинг кўпида Рихсибой Каримов раҳбарлигидаги бошқарма йўлсозларининг беқиёс улуши бор. Йўлсозларнинг мустақилликнинг 12 йиллиги шарафига 45 кун ичида, жуда қисқа муддатларда ишга туширган Тошкентнинг "Жанубий вокзали" билан Уйғур кўчасини бирлаштирувчи кичик ҳалқа йўлининг учинчи бўлими ҳам қатор иншоотлар қатори бугунги кунимизнинг мўъжизасига айланди.

Суратда: бошқарма бошлиғи, йўл қурилиши фидойиси Рихсибой Каримов янги ишга туширилган йўлда ўз меҳнатидан яна бир бор мамнунлик ҳиссини туймоқда.

Козим ЎЛМАСОВ олган сурат.

ЮТУҚЛАР ШАРОФАТИ

Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов томонидан 2003 йилни "Обод маҳалла йили" деб эълон қилинганлиги ва шу муносабат билан юртимизда олиб борилаётган кенг кўламли ишлар барчамиз учун айни муддаодир. Республикамизнинг ҳар бир вилоятида шу олижаноб мақсад йўлида катта миқёсларда таъмирлаш, ободончилик ишлари олиб борилмоқда. Жиззах вилоятида ҳам бу ишларнинг узвий давоми сифатида янги қурилиш иншоотларининг топширилиши яхши анъанага айланган. Айниқса, бундай хайрли ишларнинг мустақиллик байрами шодиёналарига уланиб кетганлиги қувонарлидир.

"Тўйга туёна билан" деганларидек, Жиззах "Пластмасса" очиқ акциядорлик жамияти мустақиллигимизнинг 12 йиллик тўйига муносиб совға ҳозирлади. Завод ходимларининг асосий қисми яшовчи Кимёгарлар маҳалласида янги спорт мажмуи ишга туширилди. Уни заводнинг қурилиш таъмирлаш участкаси бўлими қисқа муддат ичида корхона ишчиларига тортиқ этди. Мажмуанинг очилиш маросимида Жиззах вилоят ҳокими У.Яманқулов иштирок этди. Тантанали йиғилишни Жиззах шаҳар ҳокими Х.Иномжонов кириш сўзи билан очиб, йиғилганларни мустақиллик байрами билан қизғин қутлади.

Кимёгарлар маҳалласининг фарзандлари улғаяётган 23-сонли "Шабода" болалар боғчасига болалар ўйин майдончаси, югуриш ҳалқаси, волейбол, басскетбол майдонлари, 500 ўринга мўлжалланган минбар қурилиб, бу ерга қувурларда тоза ичимлик суви ҳам келтирилди. Хуллас, комплексда 15 миллион сўмлик қурилиш ишлари бажарилди.

—Юртимизда спортга катта эътибор қаратилаётган бир пайтда, бу объектнинг топширилиши ҳаммамизни хурсанд қилди — дейди Жиззах "Пластмасса" очиқ акциядорлик жамияти бош муҳандиси Абдували Соатов.— Энди нафақат корхонамиз ходимлари, балки шу ерда яшовчи аҳоли ҳам бўш вақтларида бу мажмуага келиб спорт билан шуғулланиши, қулай дам олиши мумкин. Энг муҳими бунинг ишчиларимиз учун ажойиб байрам совғаси бўлганлиги. Бундан ташқари Мустақилликнинг 12 йиллиги муносабати билан заводда 1 йилдан 5 йилгача ишлаётган ходимларга 10 минг сўм, 5 йилдан 10 йилгача ишлаётган ходимларга 20 минг сўм, 10 йилдан 15 йилгача ишлаётган ходимларга 30 минг сўм, 15 йилдан 20 йилгача ишлаётган ходимларга 40 минг сўм, 20 йилдан ортиқ меҳнат қилган ходимларга эса 50 минг сўмдан пул мукофотлари берилди.

Ушбу ҳайрли ишларга бош-қош бўлган Жиззах "Пластмасса" очиқ акциядорлик жамияти раҳбари Ходи Пўлатов мажмуанинг очилиш маросимига йиғилганларни ва ишчи-хизматчиларни байрам билан қизғин табриклаб, қурилиш ва таъмирлаш ишларида фаол иштирок этган ва ўз меҳнатлари билан бошқаларга ўрнак бўлган қурилиш бригадаси бошлиғи Илиндар Асанов, ишчилар Худойберди Олимов, Зоир Мамасодиқов, Зио Мал Аглига раҳмат айтиб, уларни қимматбаҳо совғалар билан тақдирлади.

Жамият ишчилари бугун ўз корхоналари билан фахрланадилар. Чунки, 2003 йилнинг саккиз ойлик якуни бўйича жамоа 400 миллион соф фойда билан чиқди. Эндиликда корхона маҳсулотлари яқин хориждаги мамлакатлар — Россия, Қозоғистон, Тожикистон Республикаларига ҳам етказиб берилмоқда. 750 киши фаолият кўрсатаётган акциядорлик жамиятида ходимларнинг ўртача иш ҳақи 60 минг сўмни ташкил этаяпти. Корхона ҳомийлигида қурилиб топширилган спорт комплекси, шифохона, оталиқдаги Бобур номли 13-ўрта мактабни қайта таъмирлашда қилинган ишлар эса жамоада эришилган ютуқларнинг шарофатидандир.

Гулмира СУЮНОВА, "Адолат" мухбири.

Партия ахбороти

ПОЙТАХТДА КОТИБ ЎЗГАРДИ

12 сентябрь куни Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси Тошкент шаҳар Кенгашининг иккинчи пленуми бўлиб ўтди. Унинг қатнашчилари Ўзбекистон Республикасининг икки палатали парламентига ва маҳаллий Кенгашларга бўлажак сайловлар бўсағасида "Адолат" СДП Тошкент шаҳар партия ташкилотининг асосий вазифалари тўғрисида тўхталиш билан бир қаторда партиянинг бугунги кунда жамиятдаги тутган ўрни ва роли хусусида ҳам алоҳида фикр алмашдилар. Партия Кенгашининг фаолиятини янада кучайтириш, ишчан, фаол, фидойи партия ходимлари ҳисобига ишчанликни ошириш, сафларни мустаҳкамлаш сайловларга ҳар жиҳатдан пухта тайёргарлик кўриш ва уни уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Дастлаб шу ҳақда: маълумки Олий Мажлис депутатлигига халқнинг энг ишончли вакилларинингина номзоди кўрсатилади. Кўриниб турибдики бу ўриндаги бош масала — халқнинг, эл-улуснинг ишончини қозониш. Албатта, бунга фақат бир йўл билан — бугунги ўтиш даври шароитида давлат ва жамият ривожининг хоҳ ижтимоий, хоҳ сиёсий, хоҳ иқтисодий соҳасида бўлсин, халқ билан елкама-елка бўлиш, унинг корига яраш орқалигина эришиш мумкин. Бу ўринда наинки партиянинг, балки шахснинг ҳам ўз ўрни борлиги шаҳар партия ташкилотининг мазкур пленумида алоҳида таъкидланди. Қолаверса, Тошкент шаҳар партия ташкилотининг ўтган икки-уч йиллик фаолияти даврига танқидий баҳо берилди. Кейинги пайтда пойтахт шаҳарда партия фаоллари ва аъзоларининг сони камайиб кетганлиги, шунингдек, қолганлари ҳам жамиятдаги жараёнларда етарлича иштирок этмаётганликлари сўзга чиққанлар томонидан қаттиқ танқид остига олинди.

Шундан сўнг ташкилий масала кўриб чиқилди. Тошкент шаҳар партия Кенгашининг биринчи котиби Равшан Фозилов, иккинчи котиби Константин Шубладзе ўз аризасига мувофиқ вазифасидан озод этилди ҳамда улар билан бирга Кенгаш аъзоси Жўрабек Ражаббоев Ўзбекистон "Адолат" СДП Тошкент шаҳар Кенгаши таркибидан чиқарилди. Шаҳар партия Кенгашининг янги таркиби тузилди.

Партия фаоли — Эстрада-цирк коллежи директори Шуҳрат Юсупов бир овоздан Тошкент шаҳар партия Кенгашининг биринчи котиби этиб сайланди. Шунингдек, мазкур коллеж директорининг ўринбосари Эркин Убайдуллаев партия Кенгашининг иккинчи котиби, Ҳамид Мўминов эса котиби этиб сайландилар. Шунингдек, пленумда партия фаоллари — Раҳбархон Муртазаева, Бахтиёр Қодиров, Ботир Усмоновлар шаҳар партия Кенгашининг аъзолигига қабул қилиндилар.

Пленумда Ўзбекистон "Адолат" СДП Сиёсий Кенгаши котиби Равшан Ҳайдаров шаҳар партия ташкилотининг олдида турган вазифалар юзасидан маъруза қилди. Шундан сўнг Собир Раҳимов тумани партия Кенгашининг биринчи котиби Парида Пармонова, Ҳамза тумани партия Кенгашининг биринчи котиби Турсуной Бекметова ва бошқалар сўзга чиқишиб, қилинган ишларни атрофлича таҳлил этдилар ва олдинда турган долзарб вазифаларга йиғилганларнинг эътиборини қаратдилар.

Пленумда Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашининг биринчи котиби, академик Турғунпўлат Даминов, партия Сиёсий Кенгашининг иккинчи котиби Абдували Ғуломмаҳмудов иштирок этди ва сўзга чиқишди.

Пленумда кўрилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Саидолим АБДУРАҲМОНОВ, "Адолат" мухбири.

ДЕҲҚОН МАНФААТЛАРИ ҲИМОЯДА

Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигида "Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида шартномавий муносабатларни такомиллаштириш ва мажбуриятлар бажарилиши учун томонларнинг жавобгарлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Республика ҳукумати қарорининг моҳияти ва аҳамияти ҳамда вазирлик олдида турган долзарб вазифалар юзасидан матбуот анжумани ўтказилди.

–Президентимизнинг шу йил 24 мартдаги "Қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим йўналишлари тўғрисида"ги Фармонида Қишлоқ ва сув хўжалиги, Иқтисодиёт, Молия вазирликлари бир ой муддатда манфаатдор идоралар билан биргаликда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, моддий-техника ресурсларини етказиб бериш ва хизматлар кўрсатиш бўйича шартномаларни қайта ишлаб чиқиш ҳамда Адлия вазирлиги билан келишилган ҳолда янги намунавий шартномаларни тасдиқлаш вазифаси топширилган эди, – деди йиғилишда сўзга чиққан Қишлоқ ва сув хўжалиги вазири Абдувоҳид Жўраев.

Вазирлар Маҳкамасининг ушбу қарори қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, қишлоқда ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштириш, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини бошқаришнинг бозор томойилларига мос келадиган ташкилий тузилмасини татбиқ этиш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларининг мустақиллигини кенгайтириш ҳамда уларнинг ишончли ҳуқуқий муҳофазасини таъминлашда муҳим рол ўйнайди.

Мутахассислар томонидан журналистларга қарорнинг моҳияти ва аҳамияти тушунтириб берилди.

"Туркистон-пресс"

"Оқ олтин" карвон-карвон

Хатирчи туманидаги "Пахта тозалаш" очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятида кейинги йилларда меҳнат интизоми издан чиқиб, жамоа ўртасида муҳит бузилиб қолди. Корхона ишчи-хизматчилари маошларини ўз вақтида ололмай қўллари ишдан совиди. Айниқса, деҳқон фермер хўжаликлари томонидан қабул қилинган ҳосил пуллари ўз вақтида берилмаётганлигидан эътирозлар кўпайди. Бу ҳол туман ҳокимлигини қаттиқ ташвишга солди. Шунинг учун ҳам корхонага узоқ йиллар "Москва" жамоа хўжалигида раислик қилган Иброҳим Тўрақуловни раҳбар этиб тайинлашди. Жамият аъзолари Иброҳим Ориповични билимдон ва тадбиркор раҳбар эканлигини билганликлари учун ҳам ўз сафларига сира иккиланмай қабул қилдилар.

Янги ҳосилни қабул қилишга пухта тайёргарлик кўришимизда, –дейди корхона бош мухандиси Раҳматулла Абдуллаев, –раҳбаримиз Иброҳим Тўрақуловнинг саъй-ҳаракатлари беқиёсдир. У киши одамларни ишга сафарбар этиб, агрегатлар учун керакли қисмларни ўз вақтида топиб келишимиз йўлида астойдил жон куйдирдилар. Шу боис ҳам аввалги йилларга нисбатан бу йилги мавсумга бекаму кўст қилиб айтганда 3841681 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Корхона соф фойдаси 28436 минг сўмга етди.

—Бу йилги ниятимиз янада улкан,— дейди сўзини давом эттириб Иброҳим Тўрақулов.— Ўттиз беш минг тонна ҳосилни қабул қилишни режалаштирганмиз. Бунинг учун 16 та ширкат хўжаликлари, 674 та деҳқон фермер хўжаликлари билан шартнома тузилди.

ишчи - хизматчиларига моддий ёрдам пули берилибди. Бундан ташқари ўндан зиёд ишчилар корхона ҳисобидан "Чортоқ", "Ботаника", "Чимён" санаторияларида дам олиб қайтишди.

Одамларга ана шундай ғамхўрлик кўрсатилганлиги учун ҳам Иброҳим Тўрақулов номини ҳамма ҳурмат ва эҳтиром билан тилга олишади. "Барака топсин, шу одам корхонамизга раҳбар бўлиб келди, ютуқларимиз ютуқларга уланди", дейишмоқда.

РАҲБАР ТАДБИРКОР БЎЛСА...

Узоқ йиллик раҳбарлик тажрибасига эга бўлган Иброҳим Тўрақулов корхонани оёққа турғазиш, уни иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамлаш учун астойдил ишга киришди. Бунинг учун у, аввало жамоа ўртасида муҳитни яхшилаш, одамларни меҳнатга қизиқтириш, уларга қулай шарт-шароитлар яратиш йўлларини қидирди. Корхона биноларини қайта таъмирлаш, атрофини девор билан ўраш, техника воситаларини маромида ишлаш чора-тадбирларини кўрди. Қисқа муддатда корхонада анчагина ижобий ишлар амалга оширилди.

Пахта йиғим-терими олдидан ана шу корхонада бўлганимизда қизғин меҳнат устидан чиқдик. Жамоа аъзолари прессланган тойларни жойларга жўнатиш билан бирга 2003 йил пахта қабул қилиш мавсумига ҳам қизғин тайёргарлик кўришаётган экан.

Корхона раҳбари Иброҳим Тўрақулов билан цехларни айландик. Хом ашёдан момиқ ажратадиган агрегатлар тўлиқ таъмирдан чиқарилиб, янги мавсумга тахт қилиб қўйилган. Майдонлар асфальтланиб атрофлари бетонлаштирилган. Шунингдек, электр тармоқлари ҳам қайта таъмирдан чиқарилган. Пахтани ёнғиндан сақлаш учун тўртта ўт ўчириш машинаси, насослар созланиб, ҳовузларга сув тўлдирилган.

ҳозирлик кўрдик.

Иброҳим Тўрақулов мақтовни унчалик хуш кўрмайдиган раҳбарлар тоифасидан экан.

— Ишимизнинг яхшилиги асосан жамоамиз меҳнатидандир, — деди у. — Корхонада меҳнатга меҳр қўйган фидойилар кўпчиликни ташкил этади: Шамси Фахриев, Ўроқ Барноев, Суюндиқ Мавлонов, Фарҳод Хушвақтовлар айниқса ибрат кўрсатишди.

Дарвоқе, ўтган йили корхонада 29872 тонна хом ашё қайта ишланди. Биринчи нав ҳосили 23272 тоннани ташкил этди. Пахтанинг асосий қисми юқори навли бўлганлиги учун ҳам корхона катта даромадга эга бўлди. Аниқроқ

Корхонанинг қайси бир ишчи-хизматчилари билан суҳбатлашманг, янги ҳосилни яхши кайфият билан кутаётганининг гувоҳи бўласиз. Ҳа, корхона раҳбарияти томонидан оддий меҳнат аҳлига чексиз ғамхўрлик кўрсатилаётганлиги учун ҳам бу ерда иш аъло даражада олиб борилаётир. Корхона раҳбари жамиятнинг касаба уюшмаси раиси Носир Шукуров билан биргаликда меҳнат фахрийлари, узоқ йиллар ана шу корхонада ишлаб кетган нафақахўрлар хонадонларида бўлишиб, уларнинг ахволларидан хабар олиб туришар экан. Шу йилнинг ўзида ўзини меҳнатда кўрсатган саксондан ортиқ

Мақоламизга сўнгги нуқта қўйганимда Хатирчидан хушхабар келди. Пахта тозалаш корхонасига дастлабки "оқ олтин" карвони кириб келибди. Демак, корхонада янада қизғин меҳнат авж олибди. Ҳеч шубҳа йўқки, деҳқонларимизнинг кадоқ қўллари билан етиштирилган бу йилги ҳосил ҳам баракали бўлади. Пахта тозаловчилар томонидан қайта ишланиб, Ўзбекистонимизнинг равнақига албатта равнақ қўшажак. Биз эса, уларга омад сизга ёр бўлсин деймиз!

Асқар ЖАЛИЛОВ, "Адолат" мухбири.

"ОБУНА–2004"

«ХАЛҚ ОЧЛИККА, ЙЎҚЧИЛИККА, ҲАММА НАРСАГА ЧИДАШИ МУМКИН, АММО АДОЛАТСИЗЛИККА ЧИДАЙ ОЛМАЙДИ»

Юртбошимизнинг бу пурмаъно гаплари бизни ҳамиша адолатли жамият қуришга ундайди. Адолат ҳаётимизнинг мезонига айланиб, Ватанимизни гуллаб-яшнаб, равнақ топишига хизмат қилаверади. Адолат нури асло сўнмайди. Адолат ва ҳақиқат жарчиси—ҳақсизликдан жабр кўрганларга малҳам бўлувчи "Адолат" газетаси йил сайин одамлар қалбидан чуқур жой олмоқда. Газета саҳифаларида турмушимизнинг ҳамма соҳалари изчил ёритиб боriляпти. Юртимизда адолат тамойилларини қарор топтиришга хизмат қилмоқда.

Газета келаси йили ҳам кўпчилик муштарийларнинг севимли нашрига айланади. Унда Сиз азиз газетхонлар ўзингизни қизиқтирган кўплаб масалаларга жавоб олиб, ранг-баранг мавзулардаги бир-биридан қизиқарли мақолалар, очерк ва фельетонлар, памфлетлар билан танишасиз. Севимли газетангиз порахўрликка, таъмагирликка, мансабпарастларга, ўз вазифасини суиистеъмол қилувчиларга, таниш-билишчиликка ва эл ризқига чанг солган, кибру ҳавою, айш-ишратга берилганларга қарши адолат шамшири билан дадил курашаверади.

Азиз муштарийлар! Айни пайтда газетага обуна давом этмоқда. Келгуси йилда ҳам уни қўлдан қўймай ўқий десангиз —

"Адолат"га обуна бўлинг! Нашр кўрсаткичи—100. "Адолат" ҳамиша Сизга ҳамроҳ бўлсин!

Танишинг:

ЎЗБЕКИСТОН "АДОЛАТ" СДП ТОШКЕНТ ШАҲАР КЕНГАШИНИНГ БИРИНЧИ КОТИБИ

ЮСУПОВ Шуҳрат Ҳофизович

Юсупов Шуҳрат Ҳофизович 1946 йилда Фарғона вилоятида туғилган. Ўзбек. Оилали. Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси аъзоси. Олий маълумотли. 1968 йилда Тошкент Давлат Консерваториясининг халқ чолғу факультетини битирган.

Талабалик йилларидан бошлаб, яъни 1964 йилдан 1967 йилгача Ўзбекистон Давлат Филармонияси қошидаги ашула ва рақс ансамблида чолғучи-ижрочи мусиқа раҳбари сифатида ишлаган. 1968 йилдан 1969 йилгача Тошкент Давлат консерваториясида ўқитувчи, 1969 йилдан 1974 йилгача Сергели тумани маданият бўлими мудири бўлиб ишлаган ва шу билан биргаликда туманда қатор эстрада жамоаларини тузиб, ҳаваскорлик Миллий эстрада жанрининг ривожига ҳисса қўшган.

1974 йилдан бошлаб Тошкент Давлат маданият институтининг Халқ чолғу асбоблари кафедрасида ўқитувчи, 1975 йилдан сиртқи факультет декани муовини, 1987 йилдан оркестр дирижёрлиги кафедраси мудири бўлган.

Шуҳрат Юсупов институтдаги меҳнат фаолияти давомида ўқув ижодий, илмий-услубий, концерт ташкилотчилик ҳамда педагоглик жабҳаларида сермаҳсул хизмат қилди. У 50 дан ортиқ илмий мақолалар, ўқув қўлланмалари, тўплам ва хрестоматиялар муаллифидир. Унинг илмий-услубий соҳада бажарган ишларининг салмоқли қисмини халқ мусиқа ижрочилиги ижодиётини ривожлантиришга ҳисса қўшувчи илмий-услубий қўлланмалар, жумладан, Миллий эстрада жамоалари учун яратилган тўпламлар ташкил этади.

Шуҳрат Юсупов 1997 йилдан бошлаб оркестр дирижёрлиги кафедраси доценти сифатида талабаларга дирижёрлик, услубиёт, дирижёрлик асослари каби қатор фанлардан сабоқ бериб келган. Институтнинг илмий-ижтимоий ҳаётида фаол иштирок этган. Шу билан биргаликда бир неча йиллардан буён институт илмий кенгашининг аъзоси бўлган. 1999 йилнинг 1 июлидан буён Эстрада-цирк коллежи директори.

2003 йил 12 сентябрь куни бўлиб ўтган шаҳар партия ташкилотининг иккинчи пленумида Тошкент шаҳар партия Кенгашининг биринчи котиби этиб сайланди.

ТЎҚУВЧИЛАРНИНГ УСТОЗИ

Ромитанлик тадбиркорлар ва тумандаги "Шўрча" агрокорхонаси Хўжа Али Ромитаний хилхонаси ва унга туташ мачит, айвон ҳамда ошхонадан иборат мажмуани ободонлаштириш ва қайта таъмирлашга киришди.

Хўжа Али Ромитаний бухоролик тўқувчиларнинг пири ва устози ҳисобланади. Улуғ бобокалонимиз Мир Алишер Навоий ўзларининг "Насойимул муҳаббат" асарида XIV асрнинг биринчи ярмида яшаб ўтган Али Ромитанийнинг ноёб санъати хусусида ёзаркан, «у зот нафақат тўқувчи, балки ажойиб шоир ҳам эди» деб эътироф этади. У зоти шариф ҳақида шарқнинг буюк алломалари - Жалолиддин Румий ва Фахриддин Али Сафий Кошифийлар ҳам ўз асарларида эслатиб ўтишган.

-Тўқувчиларнинг пири ҳақида ромитанликлар орасида кўпдан кўп афсоналар юради, - деди "Шўрча" агрокорхонасининг раиси Р. Саидов "Туркистон-пресс" мухбирига. - У кишининг қабрларини зиёрат қилиш учун бутун Ўзбекистондан меҳмонлар келишади.

Пахта йиғим терими оққўрғонлик пахтакорлару деҳқон-фермерларга, пахтани қайта ишловчиларга ҳар доимгидек яна катта масъулият юкламоқда.

—Хирмоннинг баракали бўлиши йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказилишига боғлиқ, — дейди туман деҳқон-фермерлар уюшмаси раиси Абдурасул Саидаҳмедов. — Бунинг учун барча зарур чоралар кўрилмоқда. Энг муҳими деҳқон-фермерларимиз бошқа соҳалар каби пахтачиликни ривожлантиришга, бу орқали мамлакатимиз иқтисодиётини юксалтиришга муносиб ҳисса қўшиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар...

Туман пахтазорларида ҳа демай пахта йиғим-терими бошланади. Унга кўрилган пухта тайёргарлик ишнинг унумли бўлишидан далолат бериб турибди.

СУРАТЛАРДА: деҳқон-фермерлар уюшмаси раиси Абдурасул Саидаҳмедов "Жумақул Примқулов" фермер хўжалиги бошлиғи Абдураҳмон Примқулов билан йиғим-терим олдидан қилинадиган ишларни келишиб олмоқда; "Оққўрғон" пахта тозалаш заводи" ОХЖ бош муҳандиси Раҳимжон Султонов (чапдан ўнгга), қурилиш муҳандиси Карим Кунохунов, ёнғин хавфсизлиги мутахассиси Раҳмон Маманов, ҳиссадорлик жамияти раисининг биринчи ўринбосари Шерназар Омоннazаров ва омбор мудири Ойбек Аширбеков мавсумга тўла шайланган корхонанинг бундан буёнги вазифаларини белгилаб олишаяпти.

Козим ЎЛМАСОВ олган суратлар.

Ислоҳот ва самара

ЭЛ ИШОНЧИНИНГ ЎЗИ ОБРЎ

Қашқадарёда шундай одам бор. Уни ҳамма танийди. Албатта, катта бир молия муассасасининг раҳбари эканлиги учун эмас, балки, яхши инсон эканлиги боис барча иззат ҳурматини жойига қўяди. У ўз вазифасини сидқидилдан қойилмақом қилиб, адо этиш билан бирга ишдан ортиб оиладагилари, дўст-биродарлари, маҳалла-кўйдагилар кўнглини олишга ҳам вақт, ҳам имконият топа олади.

Шодиёр ака ана шунақа одам. Аммо унинг шу даражага етишиши осон бўлмаган. Йигирма йилдан ортиқ меҳнат фаолияти мобайнида анча-мунча қийинчиликларни ҳам кўрган. Ҳаёт мураккабликларини енгган.

1986 йили Саратов иқтисодиёт олийгоҳини муваффақиятли тугатгач, илк иш фаолиятини Қашқадарё вилоят давлат банкида иқтисодчиликдан бошлаган Шодиёр ака орадан икки йил ўтгач Касби "Пахта банки"-да бошқарувчига муовин, 1991 йилдан 1994 йилгача эса шу банкда бошқарувчи бўлди. 1995 йилдан эса ихтисослаштирилган акционерлик тижорат "Ғаллабанк"нинг Яккабоғ бўлимида бошлиқ бўлиб ишлади. 2000 йилдан бошлаб акциядорлик тижорат банк — "Ғаллабанк"нинг Қашқадарё минтақавий филиали бошқарувчиси вазифасида ишлаб келмоқда. Юқорида санаб ўтилган барча молия муассасалари бир тизимга қарашли бўлгани боис у ҳали ўзининг меҳнат дафтарчасини қўлига ҳам олиб кўрмаган. Аммо вилоятдаги банкирлар билан бирга оддий кишилар ҳам Шодиёр акани эл-юрт учун ёниб яшаётган заҳматкаш инсон сифатида тан олишади. У Яккабоғда фаолият олиб борган вақтида туман аҳолисига ва банк ходимларига ҳар томонлама жаҳон андозалари талаблари даражасидаги янги банк биносини қурдириб, ишга туширди. Вилоятга ишга ўтгач эса, филиалнинг янги биноси қурилишини тезлаштирди. Интилганга толе ёр, деганларидек Қарши шаҳар аҳолисининг узоқ йиллик орзулари ўтган йили рўёбга чиқди. Шодиёр аканинг тинимсиз елиб югуришлари, ташкилотчилиги боис вилоят марказида яна бир осмонўпар муҳташам бино қад ростлади. Ҳозир "Ғаллабанк"нинг минтақавий филиали биноси атрофида ранг-баранг гуллар экилган. Бундан ташқари ҳаво тоза бўлиши, банк ходимларининг мижозларга намунали хизмат кўрсатиши учун арча, қарағай кўчатлари ўтказилди. Шодиёр аканинг айтишича, нина баргли дарахтлардан чиққан ҳаво бактерияларни ўлдиради, инсон соғлиғини яхшилайди ва чангтўзонни камайтиради.

Айни пайтда филиал ходимлари 714 та мижозга хизмат кўрсатишаяпти. Кейинги вақтларда филиалда мижозларнинг дебиторлик ва кредиторлик қарзларини камайтириш бўйича катта ишлар амалга оширилаяпти. Натижада мижозларнинг дебиторлик ва кредиторлик қарзлари шу йил бошидан ҳозиргача 24034,2 миллион сўмга камайтирилди. Шунингдек, филиалда кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш, молиявий қўллаб-қувватлашга ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Хусусан жорий йилда улар учун 90720 минг сўм кредит ажратилди. Бу пулларга тадбиркорлар ўзларига керакли техникалар, асбоб-ускуналар сотиб олиб ишлаб чиқаришни йўлга қўйдилар. Янги корхоналар ишга туширилгани эвазига 230 нафар ишсиз фуқаро ижтимоий фойдали меҳнатга жалб этилди.

Банкни мижозга яқинлаштириш ва улар билан компьютер алоқасини ўрнатиш бозор иқтисодиёти талабларидан биридир. Филиалда бу борада ҳам анча ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, акциядорлик тижорат "Ғаллабанк"нинг Қашқадарё минтақавий филиали бошқарувчиси Шодиёр ака Эралиевнинг бевосита саъй-ҳаракати, ташаббуси билан ўтган икки йилда жойларда бешта мини банк ишга туширилди. Келажакда яна 5 та туманда мижоз билан тўғридан-тўғри компьютер алоқаси ўрнатилиши кўзда тутилмоқда.

— Биласиз, Қашқадарё вилояти дон етиштириш бўйича республикада етакчи ўринни эгаллайди, — дейди Шодиёр ака мамнуният билан. — Шу боис унга катта карвон деб нисбат беришади. Жорий йил ғаллакорларимиз учун айниқса залворли бўлди. Қабул пунктларига 364 минг 700 тонна сара дон етказиб берилди. Бунда албатта филиалимизнинг ҳам ўз вақтида ғаллакорларни иқтисодий қўллаб-қувватлагани қўл келди. Филиалимиз бўлимлари томонидан қишлоқ хўжалик корхоналарига ўрим-йиғим учун 5401,3 миллион сўм маблағ ўтказиб берилгани муваффақиятни таъминлади.

Ҳа, филиал ходимлари айни пайтда 27 та давлат ташкилотига, 12 та дон маҳсулотлари корхоналарига, 120 та юридик шахсларга, 3 та ҳиссадорлик жамиятларига, шунингдек, 255 та фермер хўжаликларига, 15 та масъулияти чекланган жамиятга, 16 та бюджет муассасалари ва бошқа кўплаб корхоналарга хизмат кўрсатмоқда. Асосий эътибор мижозлар ишончини оқлашга қаратиляпти.

Филиалда акциялар чиқариш ва уларни жойлаштириш ишлари ҳам яхши йўлга қўйилган. Ҳозиргача филиал томонидан 246591,3 минг сўмлик акциялар тўла жойлаштирилди. Бунга асосий сабаб двидентлар ўз вақтида тўлаб борилаётганидадир. Сўзимизнинг исботи сифатида биргина ўтган йил якуни билан акциядорларга 62883,9 минг сўм двидент тўланганлигини таъкидлаб ўтишнинг ўзи кифоя қилади.

Шодиёр ака Эралиевнинг саъй-ҳаракати билан кам таъминланган оилаларни ижтимоий ҳимоялаш, ходимларнинг тўй-маъракаларига ёрдам бериш, беморлар холидан хабар олиш одат тусига кириб бормоқда. Бу ҳақда бизга ходимлар билан ишлаш бўйича бош мутахассис Абрай Ҳасанов қуйидагиларни маълум қилди:

— Кўп йилдан буён банк тизимида хизмат қиламан. Халқимиз, дунёни оқиллар билан меҳнатсеварлар обод қилади, дейишади. Дарҳақиқат шундай. Бошқарувчимиз Шодиёр ака назаридан ҳеч ким қолмайди. У киши ходимларга ойма-ой мукофот пули берилиши учун имкон топадилар. Беморларга дори-дармон ва бошқа харажатлари учун амалий ёрдам кўрсатадилар. Шодиёр ака бугунги кунда бошқарувчи бўлиш билан бирга муносиб шогирдлар ҳам тайёрламоқда. Филиалнинг кредит амалиёти бўлими ходимлари Баҳром Оромов, Хусниддин Бобомуродов, Карим Раҳимов, ҳисоб амалиёти бўлимидан Фарҳод Мирзаевлар ўз устозлари билан ҳақли равишда фахрланишади, — деди суҳбатдошим.

Дунёдаги ҳеч енгиб бўлмайдиган куч — бир дақиқадир, дейилади ҳикматли дурдоналаримизда. Худди шундай. Вақт чиғаноқдаги қатралардан дур ясай олади. У ҳам қуради, ҳам емиради. Шодиёр аканинг таъбири билан айтганда вақтни сотиб оладиган бозор йўқ. Ҳар бир киши узоқ яшашни ўйлагунча, бор умрдан унумли фойдаланишни, одамларга кўпроқ яхшилик қилишни ўйлаши керак. Шунда эл-юрт сизни унутмайди. Ҳатто номингизни ҳам эъзозлайди. Ҳа, Шодиёр Эралиевнинг ҳаёт фалсафаси ана шундай. У вақтнинг қадрига етиб инсонлар умидини рўёбга чиқараяпти. Дарвоқе, Шодиёр ака биз билан самимий хайрлашаркан, келгуси йили филиал ходимлари учун турар-жой қурилишига маблағ ажратишини ҳам маълум қилди. Нима ҳам дердик. Хайрли иш. Илоё бошлаган барча хайрли ишларингиз ўз натижасини берсин.

Комил САХАТОВ,
"Адолат" мухбири.

Партия ҳаёти: тажриба ва самара

Даставвал шуни таъкидлаш лозимки, партиянинг Самарқанд шаҳар Кенгаши сиёсий фаолият марказини бевосита меҳнат жамоалари, маҳаллаларга кўчириб омма билан яқин ҳамнафас бўлишга интилмоқда. Фақат шу йилнинг ўтган даври мобайнида жойларда унга яқин бошланғич ташкилот тузилиб 200 дан ортиқ киши партия аъзолигига қабул қилинганлиги фикримизнинг далилидир. Ва, яна шуниси эътиборлики, партия фаоллари жамият ривожининг ҳозирги босқичида ташкилот олдига қўйилган вазифаларни чуқур англаб етган, кўпчиликда ташаббус уйғота оладиган зиёли, ишбилармон кишилардир.

НОМЗОДЛИК ПИЛЛАПОЯСИ

сиёсий етуклик ва маънавий баркамолликка суянади,
— дейди "Адолат" СДП Самарқанд шаҳар Кенгаши биринчи котиби Мамаюсуф САЛИМОВ

— Буғун ташкилотимизга аъзо бўлишни сўраб мурожаат қилаётганлар кўп, — дейди суҳбатдошимиз "Адолат" СДП Самарқанд шаҳар Кенгаши биринчи котиби Мамаюсуф Салимов. — Бу аввало одамларда сиёсатга яқинлик кучайиб, жамиятдаги ўзгаришларга бефарқлик йўқолиб бораётганлигини кўрсатади. Фуқароларнинг тобора кўпроқ қисмида унинг ўзи, оиласи, Ватани учун истиқболни белгилайдиган, аниқ ҳаракатларни талаб этадиган сиёсатга қизиқиш кучаймоқда. Демак, биз бугунги кун қийинчиликларидан, янгиланиш масъулиятидан чўчимаймиз. Чунки озод жамиятнинг онгли фуқароларимиз.

Саркотибнинг таъкидлашича, "Адолат" СДП аъзолигига айни шу ҳолда фикрловчи кишиларни қабул қилишга кўпроқ эътибор берилмоқда. Яқинда шаҳардаги бозор муносабатлари коллежи ва вилоят адвокатлар ҳайъати қошида бошланғич ташкилотлар тузилиб, 86 нафар номзод партия аъзолигига қабул қилинди.

Эндиги вазифа бўлғуси сайловлар арафасида партия фаоллари орасидан депутатликка номзодларни ҳозирданоқ танлаш ва тарбиялашга қаратилмоқда. Чунки сайлов даврида партиянинг нуфузини, обрў-эътиборини белгилайдиган, унинг қиёфасини кўрсатиб турадиган номзод иқтидори баланд, сиёсий етук, маънавий баркамол киши бўлиши керак.

Шаҳар партия Кенгаши ва унинг ташкилий ишлар бўлими ана шу талаблардан келиб чиққан ҳолда сиёсий ўқув машғулотларини аллақачон бошлаб юборган. Мамлакатимиздаги, дунёдаги сиёсий жараёнлар ва бу жараёнларда партияларнинг ўрни, иштироки хусусида фойдали суҳбатлар, фикр алмашишлар бўлиб ўтмоқда.

Давра суҳбатларига Самарқанддаги Олий ўқув юртларининг профессор-ўқитувчилари, сиёсатшунос олимлари таклиф этилмоқда. Матбуот ва оммавий ахборот воситалари билан яқин ҳамкорлик партия ғояларини тарғиб этиш ва жамоатчилик фикрини ўрганишда қўл келмоқда. Хусусан, СТВ телеканали орқали уюштирилаётган юзма-юз мулоқотлар партия фаоллари ўз ишларига танқидий кўз билан қараб, соғлом режалар тузиб олишларига имкон бермоқда.

Шаҳар Кенгаши саркотибининг фикрича бундай суҳбат ва мунозаралар номзодларни чиниқтиради, уларни мавжуд ижтимоий-сиёсий муаммоларга ҳозиржавоблик билан ёндошишга ундайди. Шаҳардаги Мақсуд Шайхзода маҳалласида партиянинг бошланғич ташкилоти тузилганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Аммо ташкилот маҳалладошлар ишончини аллақачон қозонаолган. Сабаби унинг атрофига уюшган партия фаоллари ёшлар тарбияси, спорт-соғломлаштириш тадбирлари, аҳолининг ижтимоий муҳофазаси, жиноятчиликнинг олдини олиш масалалари билан астойдил шуғулланишади. Бошланғич ташкилот котиби Муҳиддин Сафаровни гоҳ мактабда, гоҳ милиция бўлинмасида ёки ҳокимлик идорасида бирор муаммони ҳал этаётганида учратасиз.

Фарҳод қўрғонидаги Чўпонота маҳалласи бошланғич партия ташкилоти котиби Тўлқин Ғойибов, вилоят йўл фонди қошидаги бошланғич ташкилот котиби Баҳодир Бобоҳандов, бозор муносабатлари коллежи бошланғич партия ташкилоти котиби Исомиддин Куланов ҳақида шундай илиқ фикрларни айтиш мумкин. Шаҳар Кенгаши фаоллар орқали сайловлар арафасида муваффақият қозонишига, партия дастуридаги ғояларининг бекаму-кўст амалга оширилишига ишонади.

— Партия фаоллари ижтимоий соҳалардаги муаммоларни дадил кўтариб чиқаётганликлари ва ҳокимлик ҳамда тегишли бошқарув идоралари эътиборини айни шу муаммоларга қаратаётганликлари бизни беҳад қувонтиради, — дейди "Адолат" СДП вилоят Кенгаши ташкилий ишлар бўлими мудири Абдурасул Ҳакимов. — Шу асосда у ёки бу соҳадаги аҳволни яхшилашга оид муҳим қарорлар қабул қилишмоқда. Хусусан, вилоят ҳокими 2003 йилда қишлоқ врачлик шаҳобчалари ва тез тиббий ёрдам бўлинмалари ишини такомиллаштириш бўйича зарур хулосага келгани, махсус қарор қабул қилганлиги туфайли кўплаб муаммолар ўз ечимини топди. Соҳага салкам 4 миллиард сўм маблағ йўналтирилди.

Ислоҳотлар — ҳамма учун, барчанинг фаровон ҳаётга эришиши учун давом этаётган улкан сафарбарлик. "Адолат" СДПнинг шаҳар Кенгаши, унинг фаоллари ҳам ана шу сафарбарлик жараёнида ўз ўринларини топишга интилаётган экан бу қадим Самарқанднинг ободлиги, ижтимоий-сиёсий барқарорлиги янада ошади деган гап.

Зоҳир ТЎРАҚУЛОВ,
"Адолат" мухбири.

Мустақиллик иншоотлари

ИСТИҚЛОЛ БЕРГАН ИМКОНИЯТ

Гўзал пойтахтимизни кезиб, унинг хуснига - хусн қўшиб турган бирбиридан бетакрор биноларни томоша қилиб юрарканман ногаҳон яна бир янги иншоотга кўзим тушди. У салобати жиҳатидан бошқаларидан қолишмасди. Бинога катта қизиқиш билан яқинлашдим...

Бугун шундай: "Тошкент банк коллежи" бу атрофда бўлувчи ҳар қандай одамнинг диққатини ўзига жалб этади. У мустақиллигимиз инъоми ила истиқлолимизнинг 12 йиллик байрами арафасида тамоман қайта қурилиб, замонавий қиёфага эга бўлди.

Билим юрти ҳақида батафсил маълумот олиш мақсадида коллеж маъмуриятига мурожаат қилдик.

—Коллежимиздаги хоналарга юздан зиёд замонавий компьютерлар ўрнатилган,—дейди ўқув масканининг хўжалик ишлари бўйича директор муовини Чори Примов.— Барча компьютер тузилмалари ягона компьютер ва интернет тармоғига уланган. Дарслар турли фанларга ихтисослашган хоналарда замонавий ўқитиш технологиялари асосида олиб борилмоқда. Жумладан 2 та банк, 10 та компьютер хонаси, 6 та лингофон хонаси, барча фанлар бўйича замонавий технологиялар билан жиҳозланган махсус хоналар, спорт зали, теннис корти ва бошқа спорт майдончалари мавжуд. Шунингдек, коллежимиз кўплаб китоб манбаига эга бўлган кутубхонамиз ҳам юқори малакали кадрлар тайёрлашда қўл келмоқда. 1200 талабани ўқитишга мўлжалланган ўқув масканимизда 250 ўринли мажлислар зали ҳам ишлаб турибди.

— У бошқа коллежлардан нимаси билан фарқ қилади,— дея саволга тутдик суҳбатдошимизни.

— Бошқа коллежлардан ўқув масканимизнинг фарқи шундаки, машғулотлар мобайнида назария билан амалиётни биргаликда қўшиб олиб борамиз. Бунинг учун бизда барча имкониятлар етарли. "Уйжойжамғармабанк" билан ҳамкорликни кенг кўламда йўлга қўйганмиз. Ҳатто бу банк ёрдамида коллежимизнинг ичида ўқув банки ҳам ташкил этилган. Бундан ташқари республикамизнинг деярли барча тижорат банклари, солиқ ташкилотлари, муассасалари, кўплаб халқ хўжалик тармоқлари, Ўзбекистон банклар ассоциацияси, Республика "Фонд" биржаси билан ҳам ҳамкорликда ишлаяпмиз.

— Вилоятлардан келиб коллежда таҳсил олаётганлар учун қандай шароитлар яратилган?

— Вилоятдан келган ўқувчилар Талабалар шаҳарчасидаги ётоқхонамизда яшашмоқда. Уни қайта таъмирлаб, ёшлар учун зарур бўлган барча шарт-шароитларни муҳайё қилиб қўйганмиз...

Дарҳақиқат бу ердаги барча қулайликлар ёшлар камолотига хизмат қилмоқда. Жаҳон андозаларига мос бундай замонавий илм даргоҳларида таълим олган талабаларнинг келажакда албатта етук кадрлар бўлиб етишиб, жонажон Ўзбекистонимизнинг бундан-да ривожланишига муносиб ҳисса қўшишларига шубҳа йўқ.

Шерали ОТАБОЕВ,
"Адолат" мухбири.

Орамиздаги одамлар

ТОЛЕИ БАЛАНД АЁЛ

...Очиғини айтганда шундай инсонлар борки, улар ўзининг барчага ибратли хулқи-атвори, меҳнатсеварлиги, Ватанига, халқига фидоийлиги билан эл-юрт меҳрини қозонади. Тириклигида ўзига ҳайкал яратишга, ҳеч бўлмаганда бу фоний дунёда ўчмас ном қолдиришга ҳаракат қилишни умр мазмуни деб билади. Бундай олийжаноб хислат ҳар кимга ҳам насиб қилавермайди аслида.

Зеро, бу фазилат инсондан катта матонат, чексиз сабр-қаноат, ишлаб чиқариш ёки хизмат кўрсатишнинг қай жабҳасида бўлмасин ўзининг ҳалолу пок меҳнати туфайли фидокорона фаолият юритиш билан кенг омма ўртасида иззат-икром топишни тақозо этади. Ана шундайлардан бири Андижон вилоятининг энг шимолий ҳудудида жойлашган Қўрғонтепа туманининг "Бирлашган" ширкат хўжалиги бошқарув ҳайъати раиси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Зайнаб Ашуровадир.

"ҚЎРҒОШИН ДАЛА"ДА "ОҚ ОЛТИН" ЯРАТАЁТГАНЛАР

Ширкат хўжалигига етиб борганимизда кун чошгоҳдан оғиб қолганди. Хўжалик раҳбарини идорада учратаолмагач, қаердалигини суриштирдик... Лекин уни сўрагани яқин атрофда ҳеч кимса йўқ. Бир пайт саксонни қоралаб қолган мўйсафид елкасида кетмони, бир қўлида гулзорлар орасидан юлган, икки-учта ёввойи ўт-ўлан майсалари билан биз томонга кела бошлади. У билан салом-аликдан сўнг, раҳбарни сўрадик.

— Қулоғим пича оғирроқ болам, Сизларга ўзи ким керак, агар раисани сўраётган бўлсанглар, у хўроз қўндоқдан тушмаёқ, каллаю саҳардан дала айланиб кетган,- деди у кетмонини ерга қўяркан.

— Ўзинглар биласизлар, ҳозир раҳбар бош-қош бўлиб турмаган жойда иш юришмайди. Ўзи қизим билан тенгкур бўлсада, қишлоғимизнинг барча каттаю кичиги уни "Опа" деб чақиришади. Боёқиш юриш-туриш, феъли-атворидан райисга ўхшамайдиям. Ўзиям бутун эл тинчиса тинчийди, у тинчимайди. Шу денг, хўжалигимизни ташкил топганига олтмиш йилдан ошаётган бўлсада, табиий газ нималигини билмасдик. Қаловини топса, қор ёнар деганларича бор экан. Шу Опа хўжалигимизга раҳбар бўлиб келди-ю, маҳалламиз бўйлаб газ қувурлари тортила бошлади. Ишқилиб, болаларининг орзу ҳавасини кўрсин.

Кейинчалик маълум бўлишича, Зайнаб Ашурова "Қўрғошин дала"да экан. Опа бир зумда биз турган пайкал бошига етиб келди. Аввал салом, сўнгра калом деганларидек, унинг билан самимий сўрашганимиздан сўнг, фурсатни қўлдан бой бермай, асосий мақсадга кўчиб, суҳбат бошладик.

Опанинг айтганларига қараганда "қўрғошин дала" деганларича бор экан. Ер қатлами ва унинг табиий тузилиши шундай эканки, экин майдонлари эгатларига сув тарашинг билан бирдан тупроқ намликни ўз қарига тортиб, эгатларни ювиб, ғўза томирини яланглатиб қўяркан. Бундай ҳолга йўл қўймаслик учун сувчи тажрибали, хушёр бўлиши лозим. Акс ҳолда орадан бир неча соат ёки кун ўтар ўтмас бир зумда яна метиндек қотиб кетиши оқибатида қатқалоққа дуч келинаркан. Шу боис сувчилар вегитация даври давомида асло тиним билмас эканлар. Ҳатто бир оз севалаб ўтган ёз ёмғиридан кейин ҳам шу ҳолат такрорланиб, ғўза қатор оралари кунора культивация қилинмаса, кесакларининг ранги қўрғошин каби товланиб, кетмон урсанг бамисоли коптоксимон сакраркан. Шу сабаб бу ерни деҳқонлар "қўрғошин дала" дейишлари бежиз эмас экан.

Шунга қарамай, опа раҳбарлигидаги ширкат хўжалиги миришкорлари омилкорлик билан иш тутиб ўтган йили йиллик пахта тайёрлаш шартномавий режасини 15 сентябрда, қўшимча олган мажбуриятларини эса 1 октябрда, 150 фоиз қилиб уддалаганлар.

Бу йилги баҳор фаслининг бирмунча чўзилиб кетиши, қолаверса плёнка остидаги ерга айни сара чигит уруғи қадаш ва ғўза қатор ораларига дастлабки ишлов бериш пайтларида нормадагидан 2-3 баробар ортиқча ёғин ёғиши экинлар ривожини бироз сусайтирди. Қайт этиш лозимки, об-ҳавони кузатиш марказининг берган маълумотлари ва хўжалик раҳбарининг айтишига қараганда юқори зоналарда 32 марта, уларнинг хўжалиги жойлашган янада шимолроқ зонада эса кунора 40 мартага яқин ёмғир ёққан. Кейинчалик эса ёмғирдан қочиб, чинданда дўлга учрашган... Оқибатда айрим майдонларга қайта-қайта тўрт марталаб чигит экишган.

"Қўрғошин дала" заҳматкашлари учун бу қўшимча меҳнат, қўшимча сарф-харажат ва қўшимча ташвишдан бошқа нарса эмасди. Шунга қарамай, хўжалик заршунослари пахта етиштиришнинг "Андижон технологияси" афзалликларини амалда намойиш этиб, ғўза қатор ораларига маҳаллий ва минерал ўғитлар билан қўшимча ишлов беришганлиги туфайли тўла ва бўлиқ кўчат олишга эришганлар. Ҳозирда бободеҳқон меҳри ила вояга етган дуркун ғўзалардаги маржон кўсаклар бодраб очилмоқда.

"ТАҚДИРИ АЗАЛ"ДА ЁЗИЛГАНИ БЎЛАРКАН...

Биз Зайнаб Ашуровадан ўзи ҳақида сўзлаб беришни сўрадик. У аввалига бироз ўйланиб турди-да аста гап бошлади:

Раҳматли волидамиздан ўн уч ёшда етим қолганман. Энг кичик синглим олти ойлик эди. Бир этак укаларим билан катта бувим тарбиясида бўлдик. Жойлари жаннатда бўлсин отамиз иккинчи жаҳон уруши ногирони эдилар. Уларнинг умрлари ҳам фақат меҳнат билан ўтди. Уруш йиллари Санкт-Петербург шаҳридан Хонобод шаҳрига эвакуация қилинган корхонанинг автохўжалик бўлими нозирхонасига ишга жойлашдим. Тинимсиз меҳнат қилардик. Бунинг устига укаларимни едириш-ичириш, кийинтириб мактабга юбориш менинг зиммамда эди. Бу юмушларни бажаргунча баъзан ярим кеча, ярим тун бўлиб кетарди. Ўша кунларни ўйлаб ўйга толаман. Тунларни меҳнатда бедор ўтказганмиз. Тиним билмаган ёшлигимиз. Ҳозиргилардек, ақалли қўғирчоқ ўйнаш нималигини билмабмиз-а...Устига-устак ўгай онамнинг қалбни тирновчи бемаврид дашномларига чидашга мажбур эдим...Аммо ойнинг ўн беши қоронғу ўн беши ёруғ деганлари рост экан. Ҳа демай укаларим оёққа туриб, ўзларини ўзлари эплайдиган бўлишди...

Ҳа, дарвоқе, шунча юмушлардан ташқари ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда қишлоғимиздаги кечки мактабни ҳам тугатдим. Кейин бор-йўғи ўрта маълумотли бўлишимга қарамай, мендек "синчалак"ни заводнинг муҳосиблик бўлимига ишга ўтказишди. Бир йил ўтиб яна ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда Тошкент халқ хўжалиги олийгоҳига сиртдан ўқишга кирдим.

Ҳалол меҳнат билан ҳаётда мустақил йўлимни, жамиятда ўрнимизни топдим. Толеим баланд экан, турмуш қурдим. Оллоҳ эл қатори уйли-жойли бўлиш, қатор-қатор фарзандлар ва набиралар ато этиш билан эломон мустақилликни кўришни ҳам насиб этди.

Ўзингизга маъқул ёхуд номаъқул тушган "фазилат"ларингиз ва бўш вақтингиздаги машғулотингиз, ҳаётингизда ўчмас из қолдирган энг қувончли дамларингиз ҳақида икки оғиз тўхталиб ўтсангиз?

—Ўзимга энг маъқул тушган фазилатларимдан бири ва кундалик шиорим—имкон борича инсонларга беминнат яхшилик қилиш. Агар яхшилик қилиш қўлимдан келмаса, ёмонлик қилмаслик.

Ўзимга ёқмаган жиҳатларимга келсак, буни инсонларга ўта ишонувчанлигим деб биламан. Иккинчидан, дўстдан-душманни кўп ҳам ажрата олмайман.

Бўш вақтларингизда дейсиз? Аёл кишиларда айниқса, қишлоқ хўжалиги билан банд инсонларда бўш вақтнинг ўзи бўлмайди. Лекин далада бироз тин олганимда, гоҳида бедор тунлари, гоҳида эса бемор кунларим шоир ва шоиралардан айниқса Абдулла Орипов, Эркин Воҳидов, Ойдин Хожиева шеърий тўпламларини, рус классик шоирларидан Пушкин асарларини ўқиб, маъқул тушганларини ёд оламан. Тўртликларни ён дафтаримга ёзиб, йўл-йўлакай унинг мазмунини "чақиб"юраман. Гоҳида ўзбек халқининг мумтоз қўшиқларидан Муножот Тўйчиева ижросидаги куй ва мақомларни, Юлдуз Усмонова ва Насибахоним Абдуллаеванинг оҳанграбо қўшиқларини тинглаб чарчоғимни ёзаман.

Қувончли дамларим ҳақида тўхталадиган бўлсам, айтишларига қараганда Оллоҳни инсонга яшаш учун берган ҳар они ва сонияси бандаларига бир олам қувонч экан. Яна айтадиларки, инсоннинг фақат қувончли дамлар билан ўтган лаҳзаларигина чин маънода ҳаёт кечирган кунлари сирасига кирар экан. Агар шу маънода ўтган қувончли дамларимизни нисбат олиб хомчўт қиладиган бўлсак, санаб саноғига етмасак керак. Бундан оилавий қувончлар, тўйлар, анъанавий нишонланадиган байрам саналари мустасно, албатта. Сирасини айтганда қишлоқ хўжалиги ходимлари, хусусан мен учун инсонларга яхшилик қилган ҳар бир кунимни қувончли деб биламан.

Кўплар қатори менинг ҳаёт фаолиятимда ҳам шу каби қатор унутилмас дамлар бўлган десам муболаға қилмаган бўламан.

Биринчидан, бир вақтлар тақдир тақазоси билан ёшларни комил инсон қилиб тарбиялашдаги камтарона меҳнатим учун Республикамиз ҳукумати томонидан "Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими",— деган юксак унвонга эришган қувончли кунлар ҳали-ҳамон ёдимда.

Иккинчидан, Хонобод жамоа хўжалиги раҳбари лавозимида ишлаб юрган давримда Андижон вилояти ҳамда туман ҳокимининг яқиндан берган ёрдамини хис этган ҳолда 1995 йил 31 декабрь куни янги йилни кутиб олишга саноқли дақиқалар қолганда қишлоғимиз марказига табиий газ келтириб "зангори олов"ни ёқтириб, қишлоғимиз нуронийлари ва кексаю ёшларини дуога қўл кўтарганларини мудом унута олмайман.

Балки поёнига етмаган иш ҳақида гапириш бироз эриш туюлар. Шундай бўлсада, вилоят ва туман ҳокимининг бевосита кўмагида ўтган йилнинг кузида яна бир савобли ишга қўл ургандик. У ҳам бўлса ҳозирда фаолият юритаётган "Бирлашган" ширкат хўжалиги жойлашган ҳудудга 8-10 километрдан табиий газ қувурини тортиб келиш сметалойиҳасини туздириб, амалий ишга киришганмиз. Ҳозирда бу ишларни ниҳоясига етказиш арафасида турибмиз. Бу йилги қишки мавсумга қадар Худо хоҳласа шу ишларни ниҳоясига етказиб, элу-халқнинг дуосини олиш тараддудидамиз.

Ҳаётим давомида эсда қоладиган яна бир энг муҳим унитилмас дамлардан бири—вилоятимиздаги илғор хўжалик раҳбарлари қаторида мустақил республикамиз халқларининг энг улуғ муқаддас байрами—мустақиллигимизнинг илк бор халқаро миқёсда кенг нишонланган байрам тантанасига таклиф этилганимдир. Ўйлайманки, бу унитилмас дамлар ҳаётим хотирасининг гултожи бўлиб қолиши шубҳасиздир.

Суҳбатимиз мавзуига нуқта қўяр эканмиз, Опа етакчилик қилаётган меҳнат жамоасининг келгусидаги ишларига омадлар тилаб, фикран, мана буни ҳар кимнинг тақдири азалига ёзилган қисмат дейдилар...деган ўйхаёллар билан Зайнаб Ашурова билан хайрлашдик.

Феруза РИХСИЕВА.

Ҳаёт ва ҳуқуқ №4

АДОЛАТНИНГ «ОЛТИН ТАРОЗИСИ»

Донолар ўтмишни ромга тушган сурат, бугунни шаклланиб улгурмаган кеча, келажакни қиёмига етмаган бугун, дея таърифлашган. Чин гап. Бу сурат бугунимиз ва эртамиз ҳақида фикр юритмоғимиз учун зарур қўлланма — тарих — ўзгармас қиймат, ҳеч ким раҳна сололмайдиган бойлик ҳам. Чунки ўтмишда кўп босқинчилар халқларнинг ерини, сувини, эркини, ҳатто тарихини ҳам тортиб олишга уринишган. Ҳолбуки, Пушкиндай савқитабиий шоирнинг *"Ўтмишга ҳурмат — бу ақлли одамни ваҳшийдан фарқловчи фазилатдир... Ваҳшийлик, аблаҳлик ва жаҳолат ўтмишни ҳурмат қилмайди ва улар фақат бугунги кун пойида эмаклайдилар",* **деб айтган гапи бор-йўғи омонат пойдевор устига қурилган сафсата эмас, балки фикрий ҳаётимизга, ҳатто турмушимизга кириб келган ҳақиқатдир.**

Одатда ҳамма замонларда ҳам ёзувчининг қадр қиммати, у айтган сўзнинг шаклига қараб эмас, балки ўша сўздан халқининг турмуш тарзи ўзгаришига қараб белгиланган. Лекин шундай замонлар бўлганки, у пайтларда ёзувчилар нима мумкин-у, нима мумкин эмаслигини билишган, ҳар бир сўзни ҳақиқат эмас, эҳтиёткорлик тарозисига солиб ўлчашган.

Сабаби оддий: тарихий ҳужжатларга суяниб ёзилган ҳар қандай ҳаққоний асар халқда такаббурлик уйғотмайди, билакс, ўзини англашга хизмат қилади. Бу ҳол тузум лашкарларига ёқмаган, шунинг учун ёзганларини қиртишлашган, ҳатто муаллифнинг умри-ризқига тажовуз қилишгача боришган. Албатта, ўша тузум лашкарлари орасида ўз адабиётимизнинг туғишган мунаққидлари бўлган ва уларнинг дастидан АДАБИЁТ хавфли майдонга айланган.

1985 йили "Правда Востока" газетасида М.Ваҳобовнинг "Тарих ҳақиқатига қарши" деб номланган мақоласи чоп этилган эди. У мазкур мақоласида халқлар дўстлиги ва интернационализмни "ҳимоя"сига олиб, бир қатор ёзувчиларимизнинг тарихий мавзуда ёзган асарларини социалистик реализм позициясидан йироқлашиб кетганликда ва майда буржуа романтизми томонига оғганликда ва ниҳоят тарихни сохталаштиришда айблаган эди. Хусусан, у Пиримқул Қодировнинг "Юлдузли тунлар" романи ҳақида тўхталаркан, асардаги Бобурнинг шахсий ҳаётини тасвирловчи, Бобурга тилла суви юритилган товоқлару, тилла жомларда овқат ва ичимликлар олиб келинишини, унинг лашкарларига қимматбаҳо эҳсонлар қилишини ифодаловчи лавҳаларни ёзувчи шавқ билан ёзганини гапириб, "Совет ёзувчиси бу бойликларнинг қаердан келганлигини ҳам шарҳлаб ўтса яхши бўларди" деган кинояни қилади. Ушбу танқиддан икки йил вақт ўтиб, "Юлдузли тунлар" Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасида муҳокама этилиб, илиқ кутиб олинади, бироқ ўша танқид сабаб асар қайта кўриб чиқиш ҳақидаги таклиф билан нашриётдан муаллифга қайтади. Ҳолбуки, Пиримқул Қодиров наинки тажрибали, шунингдек, тарихий шахсларни, ўтмишни идеаллаштиришнинг ёмон нарса эканлигини рўйи-рост тушунадиган зиёли эканлиги ўша замонда ҳам эътироф этилган. Қолаверса, у тасвирлаган бизнинг тарихимиз ҳеч қачон сохта кўтаринкиликка муҳтож бўлган эмас. Аммо шу ва шунга ўхшаш мисоллар аввало адибларимиз кўнглида энг ёмон туйғу —тарих олдидаги қўрқувни туғилишига сабаб бўлган. Қолаверса, ўша пайтларда совет матбуоти, хусусан, "Советская культура"га ўхшаган нашрлар мўғул истилочиларига қарши курашган машҳур Маҳмуд Torобий қабри устига қурилган гумбазни йиқитиб ташланганлиги ҳақидагига ўхшовчи хабарларни эълон қилишдан чарчамаётган эди.

Ҳа, ўша пайтларда "ўтмиш сарқитларига қарши кураш" шу қадар жоҳилона тус олган эдики, бундан наинки назаркарда адиблар, балки, оддий эл-улус ҳам хавфсираб қолган эди.

85-йилларни кўрган билган устозларимдан бири шундай ҳикоя қилади: — Ўша йили Наманганда оқ рўмолли аёллар дўконларга ҳам, ҳатто автобусларга-да қўйилмаган, чунки оқ рўмол эскилик сарқити эмиш...

"Дод" деб юборгинг келади. Зеро, бу мантиқсиз мантиққа ўша пайтдаги ўз тарихини билмайдиган ёшларни ишонтириш осон кечган.

Ҳа, чиндан ҳам ўша пайтнинг ёшлари ўз тарихларини билмасдилар. Чунки ўтган асрнинг 85-90 йиллари ўрта мактаблар учун Ўзбекистон тарихига оид бор-йўғи 3 та қўлланма бўларди, холос. Улар ҳам анча эскирган, бирмунча вақтдан буён қайта нашр этилмаган, хусусан, русчадан таржима қилинган "Ўрта асрлар тарихи" қарийб ўн йил мобайнида нашр этилмаган ҳолда ўқувчилар ўн йил давомида французлар қаҳрамони Жанна д' Аркни ўрганишга маҳкум эдилар.

"Ўзбекистон ССР тарихидан ҳикоялар" эски дарслигида Ўзбекистоннинг икки минг йиллик тарихига бор-йўғи 23 саҳифа жой ажратилган бўлиб, бу инқилобгача бўлган даврнинг ҳар юз йилига бир саҳифа тўғри келарди. Шунингдек, ўзбек адабиёти ва тилига оид тарихий ўқув қўлланмаларга бўлган муносабат ҳам ана шундай — тузукроқ сабоқ олгулик нарса йўқ эди.

Буни фақат шу билангина изоҳлаш мумкин холос: бизни ўз тарихимиздан мосуво қилиб қўйишгача боришган.

Энди бўлса, мустақилмиз. Ҳар сўзимизни чиғириқдан ўтказувчи "цензура" ҳам йўқ. Ёзувчиларимиз ўз вақтининг асосий қисмини ўтган замонлардагидек ёзган асарлари ҳимоясига сарфлаётганлари ҳам йўқ. Бироқ бугуннинг нафасини ўзида акс эттирган асарлар ҳам йўқ. Борлари ҳам кам. Ким билсин, балки бизнинг бу ҳолимиз узоқ вақт елкасида оғир юк кўтариб юриб, ўша юкдан кутилмаганда қутилган кишининг ҳолига ўхшар? Ундай десак, оғир юк — истибдод зулмидан қутилиб, истиқлол шукуҳи ила яшаётганимизга ҳам, мана 12 йилдан ошди-ку?!

Майли бу ҳол ҳам ўнгланиб кетар. Замон қаҳрамонларини гавдалантирган асарлар ҳам баҳор лолақизғалдоқларидай потирлаб чиқиб ҳам кетар, аммо қачон? Унгача ўша асарларни ўқишга ва уқишга қодир китобхонлардан айрилиб қолмасмиканмиз?

Бировларга бу гапимиз эриш туюлиши мумкин, чунки ўша бировлар жуда баракали ижод қилишмоқда. Ёзганлари китоб ҳолида чоп этилмаганда ҳам ким ўзарга чоп этилаётган нашрларда пайдар-пай эълон қилинмоқда... Аммо уст-бошга илашган гардни қоқиб ташласа, ўша гард кетар, аммо тафаккурга ўрнашган саёзликни кейин ҳар қанча уринилган билан ўнглаб бўлармикан деган андиша кўнглимизни эзар...

Халқ ўзини ўзи англаса ҳали айтганимиздек такаббурлик сари эмас, балки ўзаро жипслашиш сари юз буради. Шунинг учун ҳам бугун ва эрта ҳақида ортиқча лоф ўриб ўтирмадик. Фақат бугун ҳақида бир нарсани айтишимиз мумкин. Бизга тарихимизнинг ўзимиз билмайдиган саҳифаларини ҳалол ва ҳаққоний ёритиб берадиган адиблар, бадиий асарлар, дарсликлар сув ва ҳаводай зарур. Шунда биз келажак қаршисидаги тарихий ҳадиклардан холи бўламиз.

Феруза ТЎРАЕВА,
ЎзДЖТУнинг
Халқаро журналистика
факультети ўқитувчиси.
Саййид ОЛИМ,
талаба.

Тошкент вилояти Ўрта Чирчиқ тумани Давлат солиқ инспекцияси ходимлари солиқ қонунчилигини амалга ошириш борасида муҳим ишларни бажармоқдалар.

— Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 28 июлдаги 330-сонли "Ноозиқ-овқат истеъмол товарлари билан савдо қилишни такомиллаштириш чора-тадбирлари ҳақида"ги қарорида ноозиқ-овқат истеъмол товарларини чакана сотишни ташкил этишнинг замонавий усулларини жорий этиш, чакана савдо соҳасида юридик ва жисмоний шахслар учун тенг шарт-шароитлар яратиш, бозорларда савдо фаолиятини тартибга солиш, шунингдек, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишни кучайтиришдек долзарб вазифалар кўзда тутилган, — дейди туман Давлат солиқ инспекцияси бошлиғи Абдуахат Набиев. — Қарорга мувофиқ 2003 йил 1 октябрдан бошлаб деҳқон бозорлари, шунингдек, уларнинг филиаллари ҳудудида ноозиқ-овқат истеъмол товарлари билан чакана савдо қилиш фақат турғун савдо шаҳобчаларида, мажбурий тартибда назорат-касса машиналари қўлланган ҳолда амалга оширилади. Юридик шахс бўлмасдан якка тартибдаги фаолиятини амалга ошираётган жисмоний шахсларга қонун ҳужжатларининг қуйидаги бузулиши учун энг кам ойлик иш ҳақининг юз баравари миқдорида жарима солинади:

Яроқлилик муддати ўтиб кетган товарларни ёки яроқлилик муддати кўрсатилмаган товарларни сотиш;

Назорат-касса машиналарининг қўлланиши мажбурий бўлган ҳолларда уларни қўлламасдан савдо қилиш ва хизматлар кўрсатиш;

Харидорга чек ёзиб бермасдан товарлар сотиш ва хизматлар кўрсатиш.

Янги ҳаётий талабларнинг сўзсиз бажарилишига эришиш ва бозорлардаги янги тартибни кенг қўллаш юзасидан жамоа барча чораларни кўрмоқда. Олиб борилаётган тарғибот-ташвиқот ишлари ўз самарасини беришига шубҳа йўқ.

Суратда: инспекциянинг "Жисмоний шахсларни солиққа тортиш ва назорат қилиш" бўлими бошлиғи вазифасини бажарувчи Исроил Холматов билан инспектор Дилмурод Насриддинов хусусий тадбиркор Ботир Қаландаровга қарашли савдо шаҳобчасида тегишли ҳужжатларни кўрикдан ўтказишмоқда.

Таклиф

МОЛИЯВИЙ ЧОРАЛАР МУКАММАЛЛАШТИРИЛСА

Маълумки, Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси 1998 йил 1 январда амалга киритилган. Ўтган давр мобайнида мамлакат ҳаётига оид қатор муҳим Президент Фармонлари, Вазирлар Маҳкамаси қарорлари чиқдики, булар амалдаги Солиқ кодексининг 135-моддасига айрим қўшимчалар киритишни тақозо этади. Амалдаги 135-модда ўн бир қисмдан иборат бўлиб, кейинги йилларда қабул қилинган Президент Фармонлари, Вазирлар Маҳкамаси қарорларида кўрсатилган молиявий жарималар ушбу моддада ўз аксини топмаган. Шунинг учун бу моддага баъзи қўшимча бандлар киритилса мақсадга мувофиқ бўларди.

Масалан, мазкур модданинг 12-банди қуйидагича бўлса яхши бўларди. Мулкчилик шаклидан ва ҳуқуқий мақомидан қатъий назар хўжалик юритувчи субъектлар томонидан савдо қилишда ва хизматлар кўрсатишда:

— нақд пул тушуми яширилган ҳолати аниқланган тақдирда яширилган нақд пул тушуми миқдорида жарима ундирилади;

— назорат-касса машиналари қўлланилмасдан, кўчирма ёки бундай ҳужжатлар бериш мажбурий бўлган тақдирда квитанцияларнинг кўчирмасисиз, талонлар, чипталар ёки унга тенглаштирилган бошқа чеклар берилмасдан савдо қилинганда ва хизматлар кўрсатилганда ундирилган сумма давлат бюджетига йўналтирилган ҳолда энг кам ойлик иш ҳақининг 20 баравари миқдорида жарима ундирилади. Жарима жазолари қўлланилгандан кейин бир йил мобайнида такрорий ҳуқуқбузарлик содир этилган тақдирда энг кам ойлик иш ҳақининг 40 баравари миқдорида жарима ундирилади;

— фискаль хотирага хизмат кўрсатиш дастури бузилган ҳолда техник талабларга мувофиқ бўлмаган назорат-касса машиналаридан фойдаланилган тақдирда энг кам ойлик иш ҳақининг 200 баравари миқдорида, қоида бузиш ҳоллари такрорланганида эса энг кам ойлик иш ҳақининг 500 баравари миқдорида жарима ундирилади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1996 йил 9 августдаги "Бюджет билан ҳисоб-китоблар учун хўжалик юритувчи субъектларнинг масъулиятини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонининг 5-бандига асосан матнга қуйидаги мазмунда қўшимча киритилса солиқ кодекси яна мукаммаллашарди. Шунда 13-банд: "Етказиб берилган маҳсулот, бажарилган ишлар ва хизматлар учун ҳақни бевосита маҳсулот етказиб берувчиларга тўланмай, тўловлар учинчи шахслар ҳисобидан ундирилган тақдирда ҳамда учинчи шахсларга тўланган тақдирда тўлов суммаси яширилган даромад деб баҳоланиб тўла давлат бюджетига ундирилади", шаклига келса мақсадга мувофиқ бўларди.

Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 5 январдаги "Спирт ва алкоголли маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва уларнинг айланиши устидан давлат назоратини мустаҳкамлаш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорнинг 5-бандида асосан 14-банд киритилиши лозим, деб ўйлайман.

14-банд: Мулкчилик шаклидан ва ҳуқуқий мақомидан қатъий назар озиқ-овқат спирти ва алкоголли маҳсулот ишлаб чиқарувчи юридик шахсларга хомашё ресурслари, спирт ва алкоголли маҳсулот сарфланишининг ва сақланишининг, уларнинг ишлаб чиқарилиши ҳисобга олиш ва назорат қилишнинг белгиланган тартибини бузганлиги, шунингдек акциз маркаларисиз алкоголли маҳсулот ишлаб чиқарилганлиги учун белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг 300 бараваридан 500 бараваригача;

— ноқонуний ишлаб чиқарилган алкоголли маҳсулотларни уларни акциз маркаларисиз ва сохта акциз маркалари билан сотган хўжалик юритувчи субъектларни алкоголли маҳсулот билан савдо қилиш ҳуқуқидан маҳрум этган ҳолда, белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг 100 бараваридан 200 бараваригача миқдорда жарима ундирилади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 26 мартдаги "Виноароқ маҳсулотларини улгуржи сотиш ва чакана сотишни тартибга солиш тўғрисида"ги 136-сонли қарорнинг 7-бандига асосан 15-банд қуйидаги матнда киритилиши керак, назаримда.

15-банд: Мулкчилик шаклидан ва ҳуқуқий мақомидан қатъий назар, хўжалик юритувчи субъектлар томонидан алкоголли ва тамаки маҳсулотларини улгуржи ва чакана сотишнинг белгиланган қоидаларини бузганлик учун ушбу фаолиятдан олинган барча даромад (фойда) ҳамда шу миқдорда жарима ундирилади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 5 августдаги "Пул маблағларининг банкдан ташқари муомиласини янада қисқартириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорининг 7-бандига асосан Солиқ Кодексининг 135-моддаси 16-банд билан тўлдирилиши лозим, деб ўйлайман.

16-банд: Мулкчилик шаклидан ва ҳуқуқий мақомидан қатъий назар, (товар ишлаб чиқарувчи корхоналар ва уларни улгуржи етказиб берувчилар томонидан) товарларни улгуржи сотиш тартиби бузилганлиги учун хўжалик юритувчи субъектлардан ушбу фаолиятдан олинган бутун даромад (фойда) ундирилади, дейилса мақсадга мувофиқ бўларди.

Бир сўз билан айтадиган бўлсак, солиққа оид ҳуқуқбузарликларга нисбатан қўлланиладиган молиявий жазо чораларини мукаммаллаштириш давр талаби. Шу маънода бизнинг таклифларимиз инобатга олинса солиққа оид молиявий муносабатлар устидан тегишли назоратни амалга оширишда қонунчиликни мустаҳкамлайди.

Тоҳир ХОЛИҚОВ,
Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши курашиш Департаменти бўлим бошлиғи

«ХАЗИНА» ОПЕРАЦИЯСИ

Кўпни билган донишлар "Агар одам ҳалолликдан юз ўгирса, шу қадар беҳисоб ярамас иллатларга берилиб кетадики, алалоқибат ҳаётнинг нопок йўлларидан юришга одатланиб қолади", дейишган экан. Жондорлик Амин Шарипов ҳалолликдан юз ўгириб эл олдида мулзам бўлиб қолди.

2000 йилнинг январь ойида Жондор туман халқ таълими мутасаддилари Амин Шариповни виждонли, бурч масъулиятини англайдиган киши сифатида хазиначи лавозимига ишга қабул қилишди. Амин Шарипов—пухта-пишиқ йигит. Хусусан, ўз манфаати йўлида анча-мунча эпчилларни ҳам доғда қолдирадиганлар хилидан чиқиб қолди. Йўғ-э, дейсизми? Ишонмасангиз унинг пул ўзлаштириш борасидаги хурмача қилиқлари ҳақида эшитинг. Икки-уч йилда ишнинг "рафти"ни олган хазиначи мўмай даромаддан эсанкираб қолди. Бурч масъулияти, жамоа ишончи деган тушунчаларни унутди. Виждонни нафс тупроғи билан кўмиб, қинғир ишга киришди. "Ёпирай. ХТБ ҳам даромаднинг кони экану, билмай юрган эканманда", — ўзича ўйлади Амин Шарипов хазина ҳисоб-китобини шамғалат қилиб дарёдан томчи қабилида ўмарган 332 сўмни чўнтакка ураркан.

Пулнинг меҳри иссиқ келади, дейишганича бор экан, денг. Хазиначи кейинги гал 55339 сўмни ими-жимида ўзлаштириб, қўй оғзидан хас олмагандек юмшоқ тортиб ютиниб қўйди. Аммо қилаётган ғайриқонуний хатти-ҳаракати бир кун шармандаликка етаклаши, суднинг қора курсисига чўктиришини ўйлаб ҳам кўрмади. Қадимги юнон файласуфи Демокрит айтганидек, "Қўрқиб эмас, бурч туйғуси ҳаққи ножоиз ишлардан тийилиш лозим", эди.

Аммо Амин Шарипов жиноий ҳаракатларни "дадил" давом эттираверди. 2002 йил май ойидан бошланган "ўмариш" операцияси 2003 йил апрель ойигача давом этди. Халқ таълими тизими ходимларига тегишли жами 7 миллион 428 минг 784 сўмлик пул маблағларини ўзлаштириб, ўз эҳтиёжларига ишлатиб юборган жаноб хазиначи "қинғир ишнинг қийиғи чиқмайди", деб безовта кўнглини ўзича тинчлантириб қўярди.

Туман халқ таълими бўлими бош ҳисобчиси лавозимида 1999-2002 йиллар Асад Орипов, 2002 йил июнь ойидан декабрь ойига қадар Элмурод Шомуродов, 2003 йил бошидан 25 июнгача Ҳақберди Собировлар фаолият кўрсатган. Бош ҳисобчи "Корхона ва ташкилотларда хазина ишини юритиш тартиби тўғрисида"ги йўриқномада эътироф этилганидек, хазина қолдиғини ҳар ойда бир марта таҳлил қилиб бориши қонун билан мустаҳкамлаб қўйилган. Аммо негадир Амин Шарипов муайян ҳуқуқ берадиган расмий ҳужжатлар, яъни хазина китоби, ҳисобот ҳужжатлари, банкдан нақд пул олинганлиги тўғрисидаги чекларни ғайриқонуний тарзда бир неча марта қалбакилаштирган бўлса ҳам бундан бош ҳисобчи бехабар қолган. Нега, хазиначини ишга совуққонлик билан ёндашуви эътибордан четда қолди экан? Бош ҳисобчи ваколати доирасида фаолият кўрсатган жавобгар шахслар қонун талаби асосида Амин Шариповнинг хатти-ҳаракатини тўғри баҳолаганида эди, балки хазиначи хушёр тортган бўлармиди?

Жиноят ўз номи билан жиноят. Ҳар қандай жиноятга жазо муқаррарлигини таъминлаш шарт.

Суднинг қора курсисига ўтирган Амин Шарипов пушаймонда. Аммо ҳеч бир надомат жазодан қутилиш имконини бермайди. Муборак ҳадисларда шундай дейилади. "Дунё нафс майл қўйган бир яшилликдир. Ким унда ҳалолликдан даромад орттирса ва одамларга нафи тегса жаннатийдир. Ким ҳаром даромад орттириб, рўзғор тебратса, катта гуноҳга қолади."

Шавкат НАБИЕВ,
Бухоро вилояти прокуратурасининг иқтисодий жиноятлар ва коррупцияга қарши курашиш бўлимининг муҳим ишлар бўйича катта терговчиси.
Моҳира ШАКАРОВА,
"Адолат " мухбири.

ЙИРТИЛГАН ЁҚА, ХАЗОН БЎЛГАН УМР

ЁКИ ПОЙТАХТИМИЗДАГИ ВАЛЮТА АЛМАШТИРИШ ШАҲОБЧАЛАРИДА ЮЗАГА КЕЛГАН МУАММОЛАРГА БИР НАЗАР

Истиқлол шарофати туфайли Ўзбекистонда банклар тармоғи кўпайди. Улар ўз хизмат доираларини кенгайтирган ҳолда аҳоли пул маблағларини ишончли сақлаш, кўпайтиришга хизмат қиляпти. Ишбилармонларга кўмак бериб, ишлаб чиқаришни кенгайтиришга катта ёрдам бермоқда. Бу яхши албатта.

Аммо қатор банклар, уларнинг жойлардаги шаҳобчалари жойлашган ерларда антиқа ҳодисалар бўляптики, уларни кўриб ёқа ушлайсан киши. Ҳозир ҳар бир банк ёки унинг тармоғи қошида валюта алмаштириш пунктлари фаолият кўрсатмоқда.

Агар назар ташлаган бўлсангиз, уларнинг эшиги олдида ҳар куни тумонат одам. Ҳатто кечалари ҳам одамлар тўп-тўп бўлиб тўпланиб турганини кўришингиз мумкин. Мабодо озгина вақтингизни ажратиб уларни кузатсангиз борми, ур-йиқит, тўс-тўполон, бир бирини ҳақоратлаган эркакларни, ёқа юлишган аёлларни кўриб "тавба қаерга келиб қолдим, ўзи", деб юборишингиз аниқ.

Хўш, нега бундай бўляпти, деган ҳақли савол туғилиши табиий. Гап шундаки, белгиланган тартибга кўра, ҳар бир фуқаро банкларнинг пул алмаштириш шаҳобчалари орқали ҳар уч ойда маълум миқдорда валюталарни олишлари мумкин.

Маълумки, АҚШ доллари банклар орқали арзон сотилади. Уни амаллаб қўлга киритганларнинг эса ошиғи олчи. Нега деганда, бир АҚШ долларини улар қора бозорда анча қимматга ўтказишлари мумкин. Энди ёқа юлишиб, бир ярим, икки минг АҚШ долларини қўлга киритган одам бели оғримай қанча сўм мўмай даромад ишлаб олишини ҳисоблаб олаверинг, азиз газетхон!

Шу сабабли банклар олдига ин қуриб олган "кундашундалар" содда одамларни тузоққа илинтиришяпти. Маълум миқдорда пул бериш эвазига фуқароларни қонунбузарликка, яъни, жиноятчиликка ундашмоқда. Тўғри қонунбузарлар жазога тортилмоқда. Аммо айрим ҳолларда қонунбузарлик бундан ҳам аянчли ҳолатларга олиб келаётир.

Шу йил апрель ойида бўлиб ўтган воқеа фикримизни тасдиқлаши мумкин. Ўлмасбой Холмирзаев тўрт нафар фарзанднинг отаси. Ҳеч қаерда ишламайди. Хотини Клара Холмирзаева ҳам ўзига ўхшаганлардан. Аммо яшашни, яшаганда ҳам яхши яшашни исташади. Ҳалол меҳнат қилиб оила тебратишга келганда бўйинлари ёр бермайди-ю ёнларидан пул аримайди.

Бўлмаса Ўлмасбойга хотини ўз паспортингизга ёнингиздаги пулга бир ярим минг АҚШ долларини банкдан олиб беринг деганда:

—Хотин, ўзим ҳеч қаерда ишламасам, пулни қаердан оламан,— демасмиди?

Аммо демади. 2002 йил декабрь ойида "Миробод" деҳқон бозори олдида жойлашган "Авиа" банкка Клараҳон билан бориб навбатга турди. Навбатда турганида унинг олдига хотинининг таниши Бахтиёр исмли йигит келади-да:

—Ака бир-икки соат ичида 30 минг сўмлик бўлиб қолишни хоҳлайсизми?—деб сўради. Текин деса ўзини томдан ташлайдиган Ўлмасбой:

—Хўш, хўш, нима қилиш керак,—сўради кўзларига пачка-пачка пуллар кўриниб.

—Мана бу халтада бир минг беш юз долларга етадиган сўм бор. Кириб долларга алмаштирасизу менга топширишингиз билан 30 минг сўмни санаб олаверасиз,—деди Бахтиёр унга халтани тутқазаркан.

Ўлмасбой унинг айтганини қилиб бир пастда бели оғримай катта миқдордаги пулга эга бўлади. "Пул ишлашнинг йўли бор экану, яна мен ишга кирмоқчи бўлиб юрибман. Бирор корхонада ишласам шунча пулни топиш учун камида бир ой тер тўкишимга тўғри келади", деб ўйлади оғзи қулоғига етиб.

Шундан кейин Ўлмасбой шу йил 7 февралда ўша банкдан Бахтиёрга бир минг беш юз АҚШ доллари олиб бериб яна 30 минг сўмлик бўлади. Бир куни уйида ўтирганда телефон қўнғироғи жиринглаб қолади:

Салом аликдан сўнг Бахтиёр:

— Клара опам уйдамилар, — деб сўрайди.

— Опангиз йўқ, — деб гўшакни қўйиб қўяди Ўлмасбой. Орадан чамаси ярим соат ўтиб Бахтиёр яна қўнғироқ қилади.

— Клара опа келдиларми?

— Йўқ, нега хотинимни суриштириб қолдинг.

— Менга АҚШ доллари олиб бермоқчи эдилар.

— Менга қара опанг доллар олиб бериш билан шуғулланмайди. Бизларни тинч қўй.

— Ундай бўлса яшайдиган уйингиз адресини айтсангиз. Гаплашадиган гап бор эди.

Ўлмасбой унга уйи адресини айтгач:

— Майли мен автобус бекатига чиқиб тураман. Ўша ерда гаплашамиз,— дейди.

Кундузги соат иккиларда Бахтиёр 2101 русумли "Жигули" машинасида ҳайдовчи билан келади. Машинадан тушиб сўрашади-да:

— Ака юринг, "Авиабанк"ка бориб келайлик, — деб илтимос қилади. Аммо Ўлмасбой "мени у ерда қиладиган ишим йўқ", деб рад жавобини беради. Бахтиёр эса қайтиб кетади.

Ўлмасбой кечқурун кўчага чиқиб сигарет олиб қайтса, уйи олдида Бахтиёр уни ўша машинада кутиб турган экан. У Ўлмасбойни кўргач машинадан тушиб олдига келади:

— Клара опам келдиларми?

— Йўқ келгани йўқ. Нимайди?

— Хотинингиз бугун менга доллар олиб бермоқчи эдилар. Пулни олиб ичкарига кириб кетдилар. Бир пайт ўша мен берган 1 миллион 500 минг сўмни кўтариб қайтиб чиқдилар. Биз олдиларига нима гаплигини билгани келаётган эдик. Аммо Клара опам бир машинага ўтирдилар-да, қочиб қолдилар. Шунинг учун уларни қидириб юрибман. Уйингизга кириб бир-икки соат ўтираман. Хотинингиз келиб қолсалар гаплашадиган гапим бор эди.

— Э, оғайни мен сенга икки марта доллар олиб бердим. Бўлади-да! Шунга энди уйимга кириб ўтирмоқчимисан?

Шу пайт машинадан бегона бир одам тушиб унга дўқ-пўписа қила бошлайди. Ўлмасбойнинг "бу ким", деб берган саволига Бахтиёр:

—Бу акам милицияда ишлайдилар, —деб жавоб беради.

—Мени тинч қўйинглар, —деб Ўлмасбой уйига кириб кетади. Овқатланиб энди ётаман деб турганида эшик қўнғироғи жиринглаб қолади.

Ташқаридан Бахтиёрнинг овози эшитилади:

—Очинг ака, мен Бахтиёрман, гаплашадиган гап бор.

—Сен билан гаплашмайман, эшикни ҳам очмайман. Мени тинч қўй. Аммо Бахтиёр ва уни шериги кетмай эшикни тепа бошлашади. Бир пайт қаттиқ зарбадан эшик очилиб кетади. Бахтиёрнинг уйга бостириб кирганини кўрган Ўлмас стол устида турган пичоқни олади-да Бахтиёрнинг ўнг ва чап кўкрагига бир неча маротаба тиқиб олади. Бундай ҳужумни кутмаган Бахтиёр қочишга тушади. Кўчага чиқиб Спутник даҳаси 27-уй қаршисига етганида оғир жароҳат ва кўп қон йўқотишдан йиқилиб жон таслим қилади.

Жиноий ишлар бўйича Сирғали туман суди жиноят ишини ҳар томонлама ўрганиб, Ўлмасбой Холмирзаевни ўн йилу икки ойга озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилди. Энди ёши элликдан ошганда бошқалар қатори тинчгина давру даврон суриш ўрнига қолган умрининг анчагина қисмини темир панжара ортида ўтказадиган бўлди.

Жиноят очилди. Жиноятчи жазосини олди дея энди мақоламизга нуқта қўйсак ҳам бўлаверарди. Аммо бизни бошқа нарса ўйлантиради. Юқорида айтганимиздек, валюта алмаштириш шаҳобчалари олдидаги ур-йиқитлар, жанжал тўполонлар нега камаймаяпти. Нега у ерларга ин қуриб олганларни мушугини ҳеч ким пишт демаяпти. Бахтиёр биргина Ўлмасбой ёрдамида уч минг АҚШ доллари олган экан, бошқаларга ҳам пул бериб олмаганига ким кафил бўла олади?

Яна бир гап. Судда гувоҳ тариқасида сўроқ қилинган Ш.У.Қўймуродованинг айтишича, 2003 йил 4 апрелда "Авиабанк"нинг валюта айрибошлаш шаҳобчаси олдида АҚШ доллари оламан деб навбатда турганлар Миробод туман прокуратураси ҳузуридаги солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши кураш бўлими ходимлари келиб қолишганида қочиб қолишади.

Хўш, айби борнинг оёғи қалтирайди, деганларидек, нега навбатда турганлар прокуратура ходимларини кўриб жуфтакни ростлаб қолишди. Агар қилаётган ишлари қонуний бўлса бундай қилишмасди-ку! Демак, уларнинг кўпчилиги валюта олиб сотишни касб қилиб олишган. Бу ниманинг оқибати? Унга жавоб битта. Валюта айрибошлаш жойларида тартиб-назоратнинг сустлигида.

Ўйлаймизки, жамоат тартибини сақлашга даъват этилганлар бундан жиддий хулоса чиқарадилар. Ана шунда биз юқорида келтирган каби нохуш ҳолатлар содир бўлмайди.

Каримжон РИХСИЕВ,
"Адолат" мухбири.

Андижонлик бокс бўйича жаҳон чемпиони Ўткирбек ҲАЙДАРОВ онаси Хосият опа билан.

А.ҚОДИРОВ олган сурат.

КУЧЛИЛАР ҚАРШИДА АНИҚЛАНДИ

Қашқадарё ўзининг донгдор полвонлари билан машҳур. Воҳада ҳозир қатор кураш мактаблари, ўнлаб тўгараклар ишлаб турибди. Бирор тўю сайл курашсиз ўтмайди.

Бугун Қашқадарёда миллий кураш билан бир қаторда каратэ, таэквондо, ушу сингари шарқ яккакураш турлари ҳам жадал ривожланаётганлиги янада қувонарли. Вилоятнинг барча туман ва шаҳарларида минглаб ёшлар шарқ курашлари билан шуғулланишяпти. Уларнинг мамлакат, Осиё ва жаҳон биринчиликлари, халқаро турнирлар ғолиблари ва совриндорлари қаторидан муносиб ўрин олаётганлиги ҳам жойларда бу спорт турларига эътиборнинг юксаклигидан дарак бериб турибди. Шу боис, сўнгги пайтларда каратэ, таэквондо бўйича ўтаётган кўплаб йирик мусобақаларда Қашқадарё мезбонлик қилаётир.

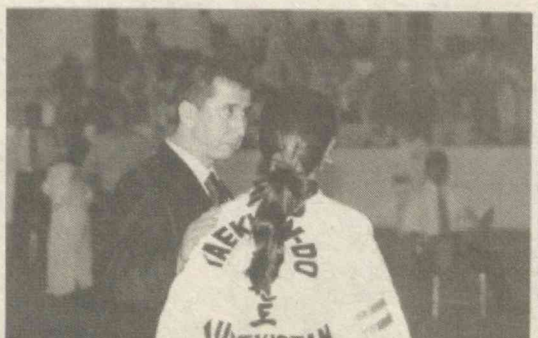

Яқинда ҳам Қарши шаҳрида таэквондо (ITF) бўйича болалар ва ўсмирлар ўртасида вилоят ҳокими кубоги учун очиқ биринчилик бўлиб ўтди. Унда мезбонлардан ташқари, мамлакатимизнинг барча вилоятлари ва Тошкент шаҳридан тўрт юз нафардан ортиқ ўғил-қиз татамига чиқди. Мусобақа якунида умумжамоа ҳисобида Қашқадарё вилояти вакиллари бош совринни қўлга киритишди. Тошкент ҳамда Жиззах вилоятлари ёш таэквондочилари кейинги фахрли ўринларни эгаллади.

— Бундан тўрт-беш йил муқаддам мусобақаларда Тошкент шаҳри ва пойтахт вилояти ёшларига бас келадиганлари топилмасди, — дейди Ўзбекистон таэквондо (ITF) Миллий ассоциацияси президенти Пўлат Усмонов. — Эндиликда бошқа вилоятларда ҳам иқтидорли ёшларимиз сони тобора ортиб боряпти. Қашқадарё вилояти ёш таэквондочиларини айнан шундайлар сирасига киритиш мумкин. Биргина шу вилоятнинг ўзида ушбу спорт тури билан шуғулланаётганлар сонининг қисқа фурсатда етти-саккиз минг нафарга етганлиги эса бу ерда таэквондо турига қизиқиш кундан-кун ошаётганлигини кўрсатиб турибди. Вилоят ҳокими кубоги учун ўтказилган очиқ биринчиликнинг юксак савияда уюштирилганлиги менимча, ўғил-қизларимизнинг бу спорт турига бўлган иштиёқларини янада ошириши турган гап. Ишонаманки, бугун татамида ўз туманини, вилояти шарафини ҳимоя қилаётган бу ёшлар келажакда халқаро мусобақаларда юртимиз байроғини баланд кўтаришади.

Эркин ХОЛБОБО.

Суратларда: мусобақадан лавҳалар. Муҳаммад АМИН олган суратлар.

Ҳикмат дурдоналари

(Давоми. Боши ўтган сонда)

САККИЗИНЧИ ҲИКМАТ

Сиз мол дунёга эмас, мол дунё сизга хизмат қилсин. Аҳмоққа, мастга ва нодонга насиҳат қилманг. Насиҳатингизни қабул қиладиганларга қилинг. Насиҳатингизни хор қилманг. Ўзгалардан пинҳона таом еманг. Қўл остингиздагиларга раҳмдил бўлинг. Бировнинг ризқига кўз тикманг.

ТЎҚҚИЗИНЧИ ҲИКМАТ

Очлар рўбарўсида таом еманг. Очларга нонингизни дариғ тутманг. Овқат пайтида бировни ғийбат қилманг. Аёллар макридан эҳтиёт бўлинг.

ЎНИНЧИ ҲИКМАТ

Бировнинг мулкига эгасидан ҳам жонкуяррок бўлинг. Бировнинг уйида катталик қилманг. Нокас одамни уйингизга йўлатманг. Кексалар сўзини хор қилманг. Эр хотин ўртасига тушманг.

ЎН БИРИНЧИ ҲИКМАТ

Мутакаббур одамдан қўрқинг. Давлатмандлардан гина қилманг. Ҳеч кимга, хоҳ эркак бўлсин, хоҳ аёл бўлсин зулм қилманг.

ЎН ИККИНЧИ ҲИКМАТ

Меҳмонни азиз тутинг. Халқдан таъма қилманг. Ота-она ҳаққини унутманг ва қариндошлардан эҳсонингизни аяманг. Одамлар билан аҳду вафода содиқ бўлинг. Айтилмаган ерга меҳмонга борманг. Бировнинг ҳожатини чиқариш қўлингиздан келса саховатингизни дариғ тутманг.

ЎН УЧИНЧИ ҲИКМАТ

Илмли кишиларни улуғланг. Ўқиш-ўрганишдан ор қилганларни ҳақиқий одам сафига қўшманг. Тансиҳатликни тилни тийишда деб билинг. Ростгўй бўлинг ва номаъқул сўз сўзламанг.

ЎН ТЎРТИНЧИ ҲИКМАТ

Тилингизни ёмон сўзлашга одат қилдирманг.Ёмон сўзларга қулоқ солманг. Сизга қулоқ солмаган одамга сўзламанг. Айтган сўзингизга амал қилинг.

ЎН БЕШИНЧИ ҲИКМАТ

Яхшиларни эъзозланг. Солиҳ кишилар билан суҳбат қуринг. Ўлганларни яхши сифатлари билан эсланг. Дўсту душманга қайта насиҳат қилманг. Отангиз вафотидан кейин унинг васиятларини бажо келтиринг. Илм олишга интилувчан бўлинг. Ҳеч бир ишни илмсиз қилманг ва ҳеч бир сўзни илмсиз сўзламанг.

ЎН ОЛТИНЧИ ҲИКМАТ

Ҳар кимнинг гапига ишонаверманг. Барчадан яхши сўз эшитишга интилинг. Росту ёлғон қасам ичманг. Охиратни бу дунёдан кўпроқ ўйланг. Етимнинг молига кўз тикманг. Кексалик ғамини ёшликда енг.

ЎН ЕТТИНЧИ ҲИКМАТ

Бугунги ишни эртага қолдирманг. Дорини саломатлик вақтида ичманг ва табиб айтмагунча ҳар кимнинг сўзи билан муолажага киришманг.

ЎН САККИЗИНЧИ ҲИКМАТ

Олийжанобликни одат қилинг. Хасисликдан узоқ бўлинг. Ноаҳиллар билан суҳбатдош бўлманг. Ёрдамни олийжаноб одамлардан сўранг. Яхши ишларни бошқалардан дариғ тутманг. Қарздорларни сиқувга олманг. Дўстларингизнинг нуқсонларини юзига айтманг.

ЎН ТЎҚҚИЗИНЧИ ҲИКМАТ

Ўз фарзандларингизга касбу ҳунар ўргатинг. Ўз аҳволингизни дўсту душмандан сир тутинг. Сир айтилаётган жойда зинҳор тинглашга жазм қилманг. Художўйликни энг яхши сифат деб билинг.

ЙИГИРМАНЧИ ҲИКМАТ

Улуғлар ҳузурида сергак бўлинг ва ўзингизга лойиқ сўз сўзланг.

ЙИГИРМА БИРИНЧИ ҲИКМАТ

Вафодор дўстлар билан алоқани узманг. Давлатли, неъматли бўлган вақтингизда дўстларни ёдга олинг. Душманингизни кичик деб ҳисобламанг. Агар душманингиз дўст бўлмоқчи бўлса андиша қилманг.

ЙИГИРМА ИККИНЧИ ҲИКМАТ

Осойишталик вақтингизда кўпроқ қўрқинг. Кулфат етганда сабр қилинг. Танглик вақтида фаровонликни ўйланг ва фаровонлик пайтида тангликни ёддан чиқарманг. Ваъда қилсангиз вафо қилинг. Сиздан умидвор бўлганларни ноумид қилманг. Бир кўришдаёқ ҳар кимга алданманг ва бировнинг айбини қидирманг.

ЙИГИРМА УЧИНЧИ ҲИКМАТ

Ўз юкингизни бировнинг елкасига ортманг. Фойдасиз дўстликдан йироқ бўлинг. Бадфеъл одам билан дўстлашманг.

ОЛТИН ОЛМА, ДУО ОЛ

(Давоми. Боши ўтган сонларда)

Саҳарлар қўл кўтар дастинг дуога,
Тила мунглиғ ота ила онага.

Дуонинг ёвуз ва ёмон мақсадларга қаратилгани жуда ҳам ачинарлидир. Бировларнинг яхши турмушини, муваффақиятини, омади келиб, бойиб кетишини кўраолмайдиган, уларга ҳасад билан қарайдиган, бахил, зиқна, қалби ва нияти қора одамлар ҳам орамизда учраб туради. Бундайларга хизмат қиладиган дуогўй домлалар ҳам йўқ эмас. Аҳил оилаларни бузгувчи, бировни-бировга ёмон кўрсатгувчи, яхшиларни бахтини боғловчилар ҳам бор. Бундай дуогўйларнинг кўпчилиги ҳийлагар, афсунгар улар содда одамларни лақиллатиб, манфаат кўришни одат қилиб олишган. Совитиш, иситиш ҳақидаги дуоларни ҳам эшитиб турамиз. Баъзан қарғиш дуоларга дуч келамиз. Орамизда "жувонмарг ўлгин", "тирноқга зор бўлгин", "топган таянганинг азага буюрсин", "бошинг ғамдан чиқмасин", "кўзинг кўр бўлсин", "қўлинг синсин" дейдиганлар топилади. Ёмон дуонинг ҳам, ёмон қарғишнинг ҳам қиёмат кунида ҳисоб-китоби бор. Баъзи бир ота-оналар ўз фарзандларидан шикоят қилиб, уларни юрган жойларида ёмонлаб юришади. Ахир, ўз отаси, ўз онаси фарзандларидан нолиб юришликлари яхши одат эмас. Гоҳида айрим ота-оналар: "Қилган панд-насиҳатларимга, ҳатто тўнғиз ҳам одам бўларди", — дейдилар. Афсуслар бўлсинки, улар бўлажак инсонни тарбиялашдек масъулликни унутиб қўйишади. Бу бир жиҳати, иккинчи томони шундаки, ҳар бир оиланинг сир-асрори бўлади. Уни кўча-куйга олиб чиқилмайди. Одатда ўз фарзандларини, умр йўлдошларини ҳуда-беҳудага ёмонлаб юришлик энг ёмон одатдир. Бундай ҳолатда оиладан файзу барака кўтарилади ва тотувликка путур етади. Боя айтганимиздек, ота-она оғзидан чиққан сўзга фаришталар "омин" деб дуо ўқийдилар. Рўшнолик ва ёруғлик кунларга ҳам, қайғу ва ғам кунларга ҳам, албатта ўзимиз сабабчи бўлиб қоламиз. Демакки, эзгу дуоларга муштоқ бўлиб яшашликка одатланайлик. Ахир, "яхши сўз билан илон инидан чиқади" деб бежизга айтишмаган. Яна бир гап, оғзим бор деб, бўлар-бўлмас гапларни айтавермаслик керак. Оғиздан чиққан ҳар бир гапга боя юқорида айтилгандек, фаришталар "омин" деб турар экан.

Мактабда ўқиган синфдошимни узоқ йиллардан кейин учратиб қолдим дейди, — Ҳалилулла деган танишим. Суҳбат давомида у тўнғич фарзандидан кўп нолиб қолди.

—Пушти камарингиздан дунёга келган фарзандингиз, не ҳолки, сизни бунчалар ранжитиб қўйибди? — сўрадим ундан.

—Унинг нурли келажагини ўйлаб, ўзи билан келишилган ҳолда бир ҳайрли ишга қўл урган эдим. Ўртага олди-берди аралашган эди. Ўғлим ўз отасига ишончсизлик қилиб, ҳожат чиқарган кишининг олдига борибди. Хулласи калом ёмон иш бўлди. У одам мендан, мен эса ўғлимдан қаттиқ ранжидим. "Ўзингдан чиққан балога, қаерга борасан давога" деганлари шу бўлса керакда. Боламни қаттиқ койидим. Ўғлим қайсарлик қилиб: "Мендан пора ундирмоқчи бўлгансиз деса бўладими, жоним халқумимга келди. Жаҳл устида: "Болам, тил тортмай ўлгин" деб юборибман. Шу десангиз бир кеча-кундуз орасида суқсурдай бўлган болам оламдан ўтди. Хотиним эса: "Сен боламни дуоибад қилиб ўлдирдинг" деб холи жонимга қўймайди.

Отанинг қарғиши ўқ дегани шу! Бу ҳам Худонинг иши, ахир: "Ўйнаб гапирсанг ҳам, ўйлаб гапиргин" деб бежизга айтишмаган.

***

Оллоҳ бахт берсин ҳар бир бандага,
Дуолар мустажоб, омонлик юртга.

Меҳр кўзда бўлгани билан аслида чин дуо қалбдан отилиб чиқади. Ҳа, дуо дилдан холис ният билан ўқилади. Юқорида отанинг қарғиш дуоси ўз фарзандига тегиб, уни нобуд қилгани ҳақидаги воқеани тилга олган эдик. "Ота рози— Худо рози", деган Пайғамбар ҳадиси ҳам бор. Ота ўз фарзандини дуоибад қилиши жуда оғир ҳол. Лекин шу билан бирга онанинг дуоси ҳам баъзан ўринли бўлса, мўлжалга олинган ўқдек тегиши мумкин экан.

Ҳилолахон исмли бир онахонни ўғли ўлдириб кетган экан. Унинг дафн маросимида қатнашдик. Мудҳиш воқеани эшитиб, кўпчилик дарғазаб бўлганди. Бировлар: "Лаънат бундай фарзандга" дейди жаҳл устида. Ўша куни уч-тўрт киши билан бир четда хомуш ўтиргандик. Маҳалла оқсоқолларидан бири Лутфилла ота ҳам биз билан бирга эдилар. Жуда қайғули ҳолат, мусибатли кун. Бу фожеани ҳар ким ўзича шарҳлаяпти.

Лутфилла ота гапга аралашдилар.

— Алқасосу миналҳақ дейишган эскилар, — дедилар. Ва сўзларини давом эттирдилар. — Ҳилолахон катта лавозимда ишлаб юрган пайтларида шофёрлари билан "дон"лашиб юраркан. Хуллас, шофёр уйида нотинчлик бошланибди. Воқеадан хабар топган шофёрнинг хотини Ҳилолахоннинг олдига келиб: "Учта норосида гўдакларим бор. Оиламиз дарз кетиш арафасида турибди. Сиз ҳам онасиз, ёрдам қилинг", — деб қарғаганига ўзим гувоҳ бўлганман. Унинг гапига Ҳилолахон қулоқ солмагач, шофёрнинг хотини қўлини дуога очиб: "Илоҳо, ўғлинг ўлимингга сабабчи бўлсин!", —деб қарғаганига ўзим гувоҳи бўлганман. Мана, бугун ўша аёлнинг қарғиши... шунақа экан-да! — деди Лутфилла ота ғамгин ҳолатда.

Ҳаётда ҳар ким экканини ўради. Ўша йилларда Ҳилолахон яхши, зўр эркакларга маҳлиё бўлган-у, муқаддас оиласинию, бола-чақасини ўз ҳолига ташлаб қўйган эди. Унинг бундай ҳолатлардан воқиф бўлган эри уйини ташлаб кетган экан. Эътиборсиз ва тарбиясиз қолган болалар... Гиёҳвандликка ружу қўйган... Бундай турмушнинг ниҳояси эса мана, кўриб турганингиздек фожеа билан якун топиб турибди. Шунақа, бундайлардан Худонинг ўзи асрасин.

Абдулхамид ҲАБИБУЛЛАЕВ,
доцент.

(Давоми бор)

Назм гулшани

БУНДА БАРИ КЎҲНА, АРДОҚЛИ

Адабиётимиз ихлосманди Абдужаббор Обидовнинг қалб машқларини кўпдан буён ўқиб кузатиб бораман. У қисқа муддат мобайнида учта шеърий тўпламни нашр эттирди. "Шабнамдек илк муҳаббат" деб номланган китобда муаллифнинг энг пок туйғу — муҳаббат ва садоқат, вафо ва жафо ҳақидаги эзгу туйғулари қаламга олинган. А.Обидовнинг "Дарахт гуллаб топар эътибор" деб аталган тўпламининг мавзулари кенг ва ранг-баранг. Уларда аждодлар руҳи шод этилади, она Ватан муҳаббати куйланади, ҳаёт қувончлари ва ташвишларига бағишланган дил мисралари жамланган. "Маҳлиё кўнгил" тўплами ҳам ўзига хослиги билан ажралиб туради.

Абдужаббор Обидов — илм-фан намоёндаси, математик ихтисослигига эга. Адабиёт ва санъатнинг шайдоси. У иккинчи иқтидор соҳиби— шеъриятсиз ўзини, ҳаётини тасаввур эта олмайди, аниқ фанлар билан бирга туйғулар илмини ҳам тенг ва баробар ўрганади, олам, унинг сирли дунёси, дунёдаги воқеа-ҳодисалар бефарқ қолдирмайди, айниқса ҳаётни ўзича кўради ва тадбиқ этади. Шунинг учун ҳам у қаламга олган мавзулар, қоғозга туширган мисралар сизу бизга таниш, юракларимизга яқин, ҳамоҳанг.

Мен олим ва шоир Абдужаббор Обидов шеъриятда ҳам ўз сўзини айтишига ишонаман. Ахир, ҳар бир ижодкорнинг сўз санъатида ўз дастхати бўлиши керак-ку!

Нормурод НАРЗУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон Халқ шоири.

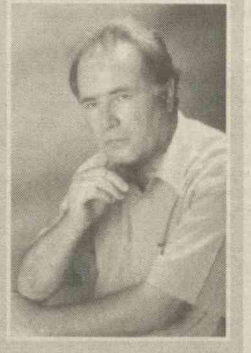

ЮРТИМ

Юртлар кўпдир дунёда азим,
Зиёратбоп жойлари билан.
Улар қолиб бу юртга таъзим,
Мозийдан ҳам аввал туғилган.

Борар бўлсам ўзга юрт сари,
Ортда қолса мен турар макон.
Хаёлимдан кетмайди нари,
Онам ёпган тандирдаги нон.

Кўкда юлдуз чараклар қадим,
Бунда бари кўҳна, ардоқли.
Ўзбек аста ташлайди одим,
Қўлларини ишқаб, қадоқли.

Боққа кирсам новвотранг узум,
Ишкомларга осиб қўйган ким.
Қувонади кузакда кўзим,
Ҳаво салқин, кетди иссиқ дим.

Бир ён тоғлар виқорли, кўркам,
Бир ён уммон турли рангга бой.
Бу томонга келганда кўклам,
Нақд ирғишлаб ўйноқлайди сой.

Юртлар кўпдир дунёда азим,
Табаррук, зўр жойлари билан.
Улар қолиб бу юртга таъзим,
Мозийдан ҳам аввал туғилган.

ХАЛҚИМ

Истараси иссиқ дединг, бу халқ ким,
Иймони бут, босиқ дединг, бу халқ ким,
Букун озод бош бўғиним, туркийим,
Кенг жаҳонга бағрин очган ўзбегим.
Меҳри дарё каби тошган ўзбегим.

Оллоҳ виждон, матонатин сийлар боз,
Кўкрагига шамол тегди, қандай соз.
Энди арзир қўйса баралла овоз.
Қадамлари эркинлашган ўзбегим.
Сарви қадди тетиклашган ўзбегим.

Андишали — ҳусни билан керилмас,
Алдоқчини ҳечам бир бахти кулмас.
Тарбиясиз муттаҳамми, севилмас,
Бундайларни нари сурган ўзбегим.
Лафзи ҳалол, танти юрган ўзбегим.

Тарбияни боши доим оила,
Катталарга ҳурмат саховат ила,
Қариндошу қадрдонинг авайла,
Минг-минг йиллик қадриятли ўзбегим,
Йигит-қизи ориятли ўзбегим.

Давраларда пул-ла ўлчанмас одам,
Меҳнат билан топгани унга малҳам,
Биргаликда борин кўради баҳам,
Бир-бирига оқибатли ўзбегим,
Қуда-анда кўп савлатли ўзбегим.

ҲАЁТ БУ

Бир умр юракдан муҳаббат истаб,
Андармон етмасанг боқий севгига.
Ғойибдан суйганинг-дилдорни қистаб,
Қай ғафлат солмоқчи ўзин раъйига.

Ҳаётда чиройли бир гулни искаб,
Ўтказмоқ истаган чуқур ҳиссимни,
Билиб-билмаганга олдинг-да ё, раб,
Алафга рўпарў қилиб жисмимни.

Тақдирга инониб ёр кетди қўлдан,
Бир четда сўррайиб қолдинг андалиб.
Эркига етмаган чор-ночор қулдан,
Фарқинг йўқ, нетардинг,
Бандасан мағлуб.

***

Бу тезоб замоннинг каму кўстига,
Муҳаббат ягона безавол безак.
Шон-шуҳрат,
Мансабнинг баланд-пастига,
Ажабмас шу сабаб бирдек қарасак.

Мардум, озод қушдек кезсанг-чи дунё,
Эркин фикрларни нега айтмайсан.
Букун кўрганларинг эрта но рўё,
Йиғганларинг бекор,
Ортга қайтмайсан.

***

Гулни узиш қийинми, ҳечам,
Ардоқ билмас ишқда не ҳузур.
Ёлғизликда ўтса-да кечам,
Хаёлимда бир дилдор кезур.

У руҳимни титкилаб зимдан,
Ўйларимга қиларкан ташриф.
Қулоғимга калом, таъзимда,
Булбул этар бу ҳолни таъриф.

Баҳорда оқ, қизил гул яшнаб,
Очилганда дала-ю, боғда.
Адирларда арғумоқ кишнаб,
Ирғишлаган, куйинган чоғда.

Ён-атрофни босиб майса, ўт,
Кўз кўкламдан қувонган маҳал.
Йигитларни қалбига ҳис ўт,
Олов бўлиб киргай тун, саҳар.

Юмушини унутиб қўйиб,
Қизлар ўйчан ўзгариб қолар.
Кўчаларга тез-тез сув сепиб,
Бўйчан қаддин кўрсатиб олар.

Кўкламга хос аломат давр,
Бор мавжудот ардоқни истар.
Қиш, қор чидаб, қилганлар сабр,
Қони қизиб, жуфтин ахтарар.

МУҲАББАТ ЧЎҒ

Муҳаббат чўғ, муҳаббат олов,
Ёнган ўт-ла ўйнашмоқ хатар.
Ишва билан боққан кўз, қиров,
Ловиллатар севгини баттар.

Севиб туриб севмайман дема,
Ишқдан қочиб қолмайсан омон.
Кенг денгизда сузган оқ кема,
Каби нотинч тўлқинга кир жон.

Бекор ишқни яширмоқ хобга,
Тусинг яшнаб этади ошкор.
Совуқ қишнинг қор ниқобига,
Бас келолган доимо баҳор.

СЕН КЕТДИНГ-А

Сен кетдинг-а, кўзлари қора,
Қадди нозик, киприги узун.
Мен жим қолдим, кин хотирада,
Кўксим ичра чўкиб бир фусун.

Сен кетдинг-а, узоқдан-узоқ,
Қўлим чўзсам етмас оралиқ.
Қай сабаб-ла, азалий фироқ,
Бошлаб келди, ноҳуш айрилиқ.

Сен кетдинг-а, келмасинг аниқ,
Қайси дилдор қайтмиш ортига.
Қайтса бутун бўлгайми синиқ,
Кўнгил — чинни Лайло зотида.

ИШҚ ҒАНИМАТ

Ғаниматдир дунёда қадр,
Ардоғ истар меҳр-оқибат.
Айриликда қилмаган сабр,
Қайдан кўрсин ишқда ҳаловат.

Севги йўқдир деманг, севги бор,
Бекоргами эҳтирос, ҳислар.
Ўйнаб қолар келганда баҳор,
Қаторлашиб кўчада қизлар.

Йигитлар-чи, дўриллаб овоз,
Ҳар ис берган гулга қарайди.
Чақа босган юзига пардоз,
Бериб сочин ҳўллаб тарайди.

Сой шарқираб, солиб гулдирос,
Харсанг тошни суриб кетгудай.
Қиз боланинг нигоҳида ноз,
Йигит қаддин ерга буккудай.

ЭСЛАШ

Сени менга йўқ дедилар,
Изларидан қидирма.
Ўзга бахтдан тўқ дедилар,
Қувончини синдирма.

Мен ишондим шунда ётни,
Айри солар сўзига.
Ва йўл бердим хаёлотни,
Мастур, ожиз, измига.

Йиллар ўтди, дил ғоратда,
Тоқатимдан тоқат тоқ.
Элас-элас хотиротдан,
Овоз келди тортинчоқ.

Борай десам бормоғимга,
Кин, андиша қўймайдур.
Қайта излаб топмоғимга,
Энди кўнгил тўймайдур.

Абдужаббор ОБИДОВ.

Футбол

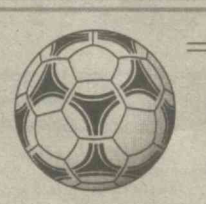

ПЕШҚАДАМНИНГ САФАРДАГИ ҒАЛАБАСИ

Футбол бўйича Ўзбекистон XII миллий чемпионати олий лига жамоалари 23-тур учрашувларини ўтказишди. Кутилганидек, турнинг марказий ўйини Фарғонада "Нефтчи" ва "Пахтакор" жамоалари ўртасида бўлиб ўтди.

Ҳужумкор ва муросасиз курашлар остида ўтган учрашувнинг дастлабки дақиқаларидаёқ мезбонлардан омад юз ўгирди. 3-дақиқада "Нефтчи" ярим ҳимоячиси Сергей Ни пенальтини аниқ амалга оширолмади. Бундан руҳланган пахтакорчилар биринчи бўлимда мезбонларни кетма-кет икки маротаба ўйинни майдон марказидан бошлашга мажбур этди. Тўпларни Леонид Кошелев ҳамда Марат Бикмаевлар киритди. Иккинчи бўлимда "Нефтчи" ҳужумчиси Умид Исоқов ҳисобдаги фарқни қисқартиришга муваффақ бўлди. Аммо Умиднинг ягона тўпи мезбонларни мағлубиятдан қутқариб қололмади — 1:2. Мазкур муҳим ғолабадан сўнг, пахтакорчилар пешқадамлик мавқеини мустаҳкамлаб, ўзларининг энг яқин таъқибчиларидан анча илдамлаб кетди.

Мавсумнинг бронза медалига даъвогар саналаётган "Насаф" (Қарши) ҳамда "Қизилқум" (Зарафшон) жамоалари учрашувида мезбонлар зафар қучди — 2:1.

Қолган ўйинлар қуйидагича якунланди: "Бухоро" — "Гулистон" — 1:2, "Андижон" — "Машъал" — 3:0, "Қўқон — 1912" — "Металлург" — 4:0, "Навбаҳор" — "Сурхон" — 2:1, "Трактор" — "Цементчи" — 3:0, "Самарқанд— Д" — "Дўстлик" — 3:0.

24-тур учрашувлари 20 сентябрь куни бўлиб ўтади.

23-турдан кейинги вазият

		Ў	Ю	Д	М	Т — Н	О
1. "Пахтакор"	22	20	2	0	74 — 18		62
2. "Нефтчи"	23	18	1	4	64 — 27		55
3. "Қизилқум"	23	14	3	6	46 — 22		45
4. "Навбаҳор"	22	13	5	4	42 — 20		44
5. "Насаф"	23	14	2	7	45 — 33		44
6. "Машъал"	23	10	4	9	35 — 28		34
7. "Сурхон"	22	8	4	10	24 — 38		28
8. "Андижон"	23	7	6	10	27 — 28		27
9. "Дўстлик"	23	8	3	12	30 — 42		27
10. "Самарқанд-Д"	23	8	1	14	29 — 37		25
11. "Цементчи"	23	6	6	11	29 — 47		24
12. "Бухоро"	22	7	2	13	35 — 42		23
13. "Трактор"	23	6	4	13	33 — 52		22
14. "Металлург"	23	6	4	13	27 — 51		22
15. "Қўқон — 1912"	**23**	**7**	**0**	**16**	**31 — 54**		**21**
16. "Гулистон"	**23**	**5**	**3**	**15**	**19 — 51**		**18**

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши ва «Адолат» газетаси ижодий жамоаси.

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи: Рустам АҲМАДАЛИЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Т.О.ДАМИНОВ, А.Ғ.ҒУЛОММАҲМУДОВ, А.ЖЎРАБОЕВ, Р.Р.ҲАЙДАРОВ, К.РИХСИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Б.ТОШЕВ, Р.М.АЗИМОВ, Т.И.ЭРГАШЕВ, А.МАМАЖОНОВ, Ў.Ф.ЖЎРАЕВ, М.Б.РАҲМОНОВ, Н.НУРМАТОВ, Д.Ғ.ТОШМУҲАМЕДОВА, З.Т.ТЎРАҚУЛОВ (ўз мухбир).

Мулоқот учун телефонлар:
Қабулхона — 136-53-14
Факс: (8.371) 133-41-89
Хатлар бўлими — 136-55-96.

МАНЗИЛИМИЗ: 700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат Матбуот қўмитасидан 140 рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма Г— 700, Адади 1896 Ҳажми—2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

«Шарқ» нашриёт - матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Саҳифаловчи — Аслиддин БЎРИЕВ
Навбатчи— Шерали ОТАБОЕВ

Газета IBM компьютерида терилди.

Босишга топшириш вақти—19⁰⁰.

● Муаллиф фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқ қилиши мумкин. ● Реклама ва эълонлар ҳаққонийлиги учун буюртма берувчи масъулдир. ● «Адолат»дан кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади. t Мазкур белги остида тижорат мақолалари чоп этилади. ● Газетанинг сифатли босилишига босмахона масъул. ● Қўлёзмалар эгаларига қайтарилмайди ва жавоб берилмайди.